

Cod și Nume proiect: POIM 2014+ 120008 Managementul adecvat al speciilor invazive din România, în conformitate cu Regulamentul UE 1143/2014 referitor la prevenirea și gestionarea introducerii și răspândirii speciilor alogene invazive

Rezultatul a fost recepționat și este conform cerințelor C.F.

**Avizat,
Nicolae MANTA
Manager proiect**

RAPORT PRIVIND EVALUAREA CUNOȘTIȚELOR AUTORITĂȚILOR ȘI A ALTOR ACTORI INTERESAȚI CU PRIVIRE LA SPECIILE INVAZIVE ȘI POTENȚIAL INVAZIVE DIN ROMÂNIA

Obiectivul specific 4. Creșterea nivelului de conștientizare referitor la speciile alogene invazive din România

Activitatea 4.2. – Campanie de conștientizare pentru controlul speciilor invazive și potențial invazive din România

Subactivitatea 4.2.2. Evaluarea cunoștințelor autorităților și a altor actori interesați prin chestionare referitoare la speciile invazive și potențial invazive din România (Faza 1)

Partener 1: Universitatea din București

Beneficiar: Ministerul Mediului

Manager tehnic UB

Prof. dr. Paulina Anastasiu

Titlul proiectului: Managementul adecvat al speciilor invazive din România, în conformitate cu Regulamentul UE 1143/2014 referitor la prevenirea și gestionarea introducerii și răspândirii speciilor alogene invazive

Cod proiect: POIM2014+ 120008

Obiectivul general al proiectului este de a crea instrumentele științifice și administrative necesare pentru managementul eficient al speciilor invazive din România, în conformitate cu Regulamentul UE 1143/2014 privind prevenirea și gestionarea introducerii și răspândirii speciilor alogene invazive.

Data încheierii contractului: 27 noiembrie 2018

Valoarea totală a contractului: 29.507.870,54 lei

Experți implicați:

Pioarcă-Ciocănea Cristiana – Expert educație și comunicare 1

Gavrilidis Athanasios – Expert biodiversitate 2

Miu Iuliana - Expert biodiversitate 6

Vânău Gabriel - Expert biodiversitate 5

2

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Cuprins

Introducere	4
Scop	5
Precizări metodologice	5
Evaluarea cunoștințelor autorităților și a altor actori interesați cu privire la speciile invazive și potențial invazive din România	9
Analiza statistică a eșantionului	9
Rezultatele evaluării ante campanie de informare	12
Nivelul de cunoaștere al termenului de specie invazivă.....	12
Nivelul de cunoaștere al speciilor invazive și a caracteristicilor acestora	14
Nivelul și modul de interacțiune cu speciile invazive din punct de vedere al respondenților	17
Nivelul de cunoaștere al politicilor de management care privesc speciile invazive.....	19
Nivelul de cunoaștere al activităților care se realizează în instituții și privesc managementul speciilor invazive	21
Nivelul de cunoaștere al obligațiilor legale pe care instituțiile le au și privesc managementul speciilor invazive	23
Nivelul de implicare al instituțiilor în proiecte care privesc managementul speciilor invazive	26
Nivelul de implicare al actorilor în ceea ce privește participarea la prezentări/workshop-uri/conferințe care au abordat aspecte de management a speciilor invazive	28
Opinia actorilor cu privire la instituțiile care au competențe în gestionarea speciilor și a celor care ar trebui implicate în acest proces	30
Opinia actorilor cu privire la modalitățile prin care pot fi îmbunătățite cunoștințele persoanelor care interacționează cu aspecte legate de identificarea și gestionarea speciilor invazive	32
Interesul actorilor de a participa la activități de informare privind managementul speciilor invazive.....	33
ANEXE	34
Referințe bibliografice	35

Introducere

Evaluarea cunoștințelor autorităților și actorilor interesați de speciile invazive și potențial invazive din România aduce informații valoroase pentru stabilirea nivelului de cunoaștere ante campanie de informare cu privire la aceste specii și la managementul lor.

Pentru a asigura succesul campaniei educaționale/de informare este important să stabilim nivelul de cunoaștere a speciilor invazive și potențial invazive, modul de identificare al acestora, dacă se realizează un instructaj cu privire la acest aspect (în ce constă și frecvența cu care se realizează în cadrul instituției), care sunt procedurile aplicabile în cazul în care sunt identificate specii invazive sau potențial invazive

Aceste informații sunt folosite la planificarea campaniei de conștientizare, la realizarea materialelor educaționale, elaborarea de planuri de acțiune, la o abordare eficientă în ceea ce privește gestionarea speciilor alogene invazive și la crearea de legături cu actorii interesați în vederea desfășurării activităților de informare și dezbateră prevăzute în cadrul proiectului.

Scopul campaniei de conștientizare este de a prezenta/promova proiectul și de a informa factorii interesați, în primul rând, și publicul larg în legătură cu prezența speciilor alogene invazive și potențial invazive. În cadrul campaniei sunt prevăzute o serie de acțiuni de informare și dezbateră care au ca scop creșterea nivelului de informare cu privire la speciile invazive, impactul negativ al acestora asupra mediului și comunităților locale, acțiuni de ținere sub control și eradicare, exemple de bune practici pe care grupurile țintă sunt îndemnate să le întreprindă. În acest sens, principalele activități ale campaniei au presupus în primă fază analiza stakeholderilor, urmată de elaborarea de materiale informative pentru promovarea sistemului de supraveghere a speciilor invazive, publicarea unui set de manuale de bune practici, organizarea de workshop-uri în teritoriu cu participarea specialiștilor din domeniu, a membrilor administrației locale și centrale și a reprezentanților importatorilor.

Activitatea de față corespunde Obiectivului specific 4. Creșterea nivelului de conștientizare referitor la speciile alogene invazive din România și reprezintă a doua etapă necesară în cadrul Activității 4.2. – Campanie de conștientizare pentru controlul speciilor invazive și potențial invazive din România, respectiv Subactivitatea 4.2.2. Evaluarea cunoștințelor autorităților și a altor actori interesați prin chestionare referitoare la speciile invazive și potențial invazive din România (Faza 1).

UNIUNEA EUROPEANĂ

Scop

Scopul raportului este de realiza o evaluare inițială, ante campanie de informare, a gradului de cunoaștere al actorilor interesați cu privire la speciile invazive și potențial invazive din România. Rezultatele evaluării contribuie la elaborarea materialelor de informare, adaptarea campaniei de conștientizare pentru o comunicare eficientă cu actorii interesați și identificarea stakeholderilor care doresc să participe și să colaboreze în cadrul acțiunilor de informare și dezbateri prevăzute în cadrul proiectului pentru elaborarea unei strategii eficiente privind managementul al speciilor invazive în România.

Datele de contact ale actorilor interesați vor fi utilizate pentru distribuirea materialelor de informare și conștientizare realizate în cadrul proiectului.

Precizări metodologice

Evaluare inițială a cunoștințelor autorităților și a altor actori interesați cu privire la speciile invazive și potențial invazive din România a fost realizată la nivel național în perioada iulie-decembrie 2019.

Chestionarul a fost aplicat direct și online prin intermediul e-mailului actorilor cheie și agenților economici cu cod CAEN 4776 identificați în cadrul activității 4.2.1 și au fost înregistrate **595 de răspunsuri** provenite din toate județele României.

Etape și mod de realizare:

I. Identificarea și analiza actorilor interesați

Etapă realizată în activitatea 4.2.1. Pentru identificarea actorilor interesați de managementul speciilor invazive au fost folosite o serie de criterii, cum ar fi:

- compilarea și revizuirea informațiilor existente;
- consultări cu organizațiile care sunt sau au fost implicate în eforturi similare;
- documentare privind studii similare în literatura de specialitate;
- dezvoltarea unei liste a tuturor actorilor posibil interesați obținute în urma unor sesiuni de schimburi de informații, la propunerea actorilor interesați deja identificați și a experților în domeniu;
- consultarea paginilor web, a informațiilor despre actor în ceea ce privește domeniul de activitate, atribuțiile actorului prevăzute în regulamentul de organizare și funcționare acolo

- unde a fost cazul, date de contact ale actorului, posibilitatea de colaborare cu actorul în ceea ce privește introducerea restricțiilor în activitățile pe care le desfășoară posibilitatea de a emite documente legislative, diseminarea materialelor de informare și conștientizare;
- realizarea bazei de date cu actorii cheie interesați pentru a realiza evaluarea inițială (807 actori la nivel național, minim 11 actori/județ, 105 actori în municipiul București - autorități centrale, regionale, locale, custozi și administratori de arii protejate, instituții cu atribuții în domeniul protecției mediului, institute academice și de cercetare, instituții de învățământ, instituții medicale, ONG-uri, grupuri de acțiune locale, biblioteci, puncte de frontieră, etc.);
 - realizare bază de date cu agenți economici care au ca domeniu de activitate *cod CAEN 4776 – comerț cu amănuntul al florilor, plantelor și semințelor; comerț cu amănuntul al animalelor de companie și a hranei pentru acestea în magazine specializate* (La nivelul anului 2018 au fost înregistrați **2950 de agenți economici** cu codul CAEN 4776).

II. Elaborarea chestionarului pentru etapa ante campanie (Faza 1)

- documentare privind studii similare în literatura de specialitate;
- realizare chestionar pilot pentru test;
- elaborarea chestionarului final pentru evaluarea cunoștințelor autorităților și a altor actori interesați cu privire la speciile invazive și potențial invazive din România (Anexa 2) pentru a stabili:
 - o care este gradul de cunoaștere de către actori în ceea ce privește speciile invazive;
 - o cum se raportează actorul la speciile invazive, pozitiv/neutru/negativ din mai multe puncte de vedere precum: economia locală/națională, producția agricolă, calitatea mediului, sănătatea umană, calitatea locuirii, calitatea vieții, combaterea schimbărilor climatice, echilibrul ecosistemelor și siguranța populației;
 - o dacă există interacțiune directă sau indirectă cu speciile invazive;
 - o care sunt activitățile pe care actorii le desfășoară și au legătură cu speciile invazive;
 - o nivelul de cunoaștere al politicilor de management al speciilor invazive;
 - o activitățile desfășurate cu privire la managementul speciilor invazive;
 - o obligațiile legale pe care actorii știu că le au cu privire la managementul speciilor invazive;
 - o gradul de implicare al actorilor în proiecte similare;
 - o gradul de participare al actorilor la prezentări/workshopuri/conferințe care au abordat aspecte de management a speciilor invazive;
 - o părerea respondenților cu privire la instituțiile/actorii care au competențe în gestionarea speciilor invazive și a celor care ar trebui implicați în acest proces;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- care sunt modalitățile potrivite, din punct de vedere al actorului, prin care pot fi îmbunătățite cunoștințele persoanelor care interacționează cu aspecte legate de identificarea și gestionarea speciilor invazive;
- ce actori doresc să participe la diverse activități și să colaboreze în cadrul proiectului;
- realizare chestionar în format *google forms* disponibil la adresa:
<https://forms.gle/FxLizs4WqBLh2t7Q8>;
- chestionarul cuprinde întrebări închise și deschise și oferă inclusiv posibilitatea respondenților de a adăuga observații și sugestii relevante dacă le consideră necesare.

III. Aplicarea chestionarului

Chestionarele au fost aplicate direct și online prin intermediul e-mailului.

Au fost trimise aproximativ **1350 de e-mailuri** (836 de e-mailuri către actorii cheie identificați în cadrul activității 4.2.1 Analiza actorilor interesați și cca. 500 de e-mailuri către actorii economici cu cod CAEN 4776– *comerț cu amănuntul al florilor, plantelor și semințelor; comerț cu amănuntul al animalelor de companie și a hranei pentru acestea în magazine specializate*)

E-mailurile au fost însoțite de datele de identificare și elementele de identitate vizuală obligatorii ale proiectului, de varianta editabilă a chestionarului (Anexa 2) și adresa nr. 16382 din 24.07.2019, emisă de Ministerul Mediului (Anexa 3).

IV. Constituie bază de date

Realizarea bazei de date a presupus centralizarea răspunsurilor obținute și curățarea datelor.

Baza de date în format *excel* are următoarea structură (Anexa 1):

- Regiune de dezvoltare
- Județ
- Localitate/Sectorul
- Nume instituție/organizație
- Statutul instituției – Instituție de stat/Instituție privată/ONG/Altele
- Itemi utilizați pentru stabilirea gradului de cunoaștere:
 - Vă este cunoscut sau ați auzit de termenul specie invazivă? Dacă DA, ne puteți spune unde ați întâlnit/auzit termenul specie invazivă?
 - Ce credeți că reprezintă o specie invazivă?
 - Puteți da exemple de specii invazive (plante și/sau animale)?

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- Cum credeți că influențează speciile invazive următoarele aspecte: economia locală/națională, producția agricolă, calitatea mediului, sănătatea umană, calitatea locuirii, calitatea vieții, combaterea schimbărilor climatice, echilibrul ecosistemelor și siguranța populației,
- În activitatea pe care o desfășurați interacționați în vreun fel cu speciile invazive? Dacă DA, vă rugăm să ne spuneți mai multe.
- Cunoașteți politicile de management a speciilor invazive?
- Instituția dvs. are obligații legale privind managementul speciilor invazive? Dacă DA, în baza cărui document oficial;
- În instituția dvs se realizează activități care privesc managementul speciilor invazive? Dacă DA, vă rugăm specificați;
- Instituția în care lucrați a fost implicată în derularea unor proiecte sau a fost partener în proiecte care vizau managementul speciilor invazive?
- Ați participat la prezentări/workshopuri/conferințe care au abordat aspecte de management a speciilor invazive? Dacă DA, vă rugăm să dați câteva exemple recente;
- Care dintre următoarele instituții considerați că au competențe în gestionarea speciilor invazive ?
- Ce alți actori considerați că ar trebui implicați în gestionarea speciilor invazive?
- Care considerați că sunt modalitățile potrivite prin care pot fi îmbunătățite cunoștințele persoanelor care interacționează cu aspecte legate de identificarea și gestionarea speciilor invazive?
- Doriți să participați la activități de informare privind managementul speciilor invazive? Dacă DA, vă rugăm să lăsați o adresă de email și un număr de telefon la care puteți fi contactat;
- Date despre profilul respondentului: gen, grupă de vârstă; ultima școală absolvită; domeniul actual de activitate
- Observații și sugestii.

V. Analiza datelor și realizarea raportului de evaluare a presupus:

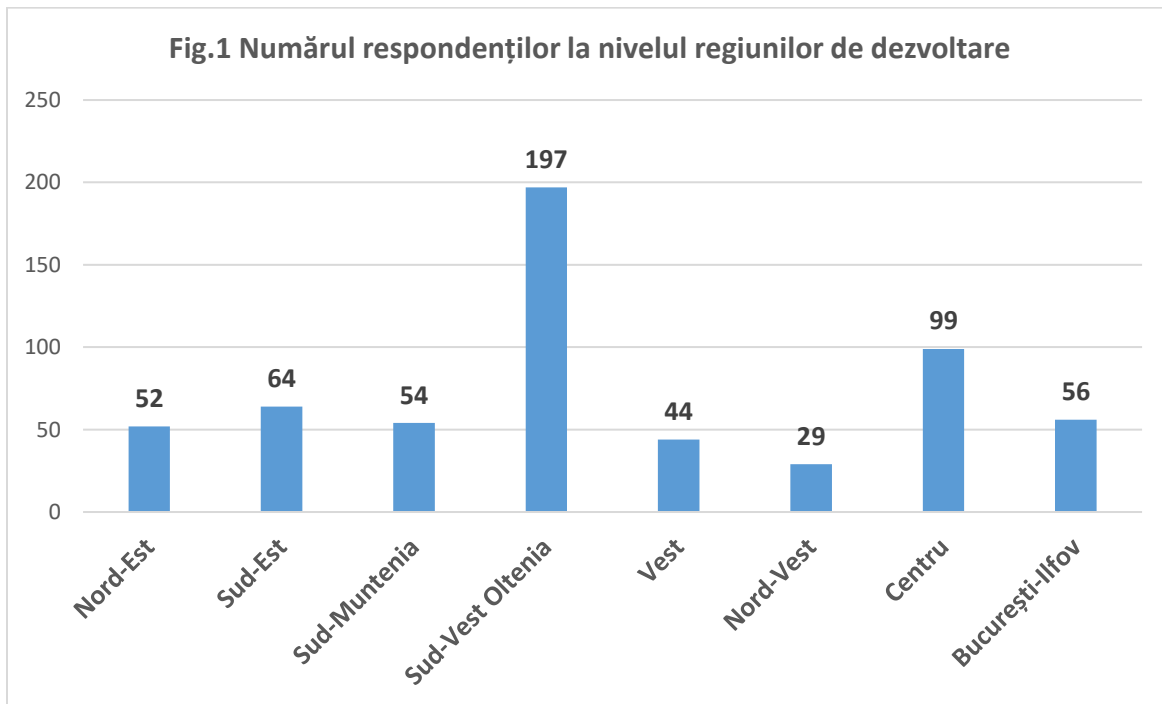
- analiza statistică propriu-zisă a datelor;
- realizarea *Raportului privind evaluarea cunoștințelor autorităților și a altor actori interesați cu privire la speciile invazive și potențial invazive din România.*

Evaluarea cunoștințelor autorităților și a altor actori interesați cu privire la speciile invazive și potențial invazive din România

Analiza statistică a eșantionului

În urma sondajului efectuat pentru stabilirea gradului de cunoaștere inițial al stakeholderilor cu privire la speciile invazive din România și managementul acestora au fost înregistrate 595 de răspunsuri provenite din aria celor 8 regiuni de dezvoltare de la nivel național (Fig.1 și Tabelul nr. 1). Cele mai multe răspunsuri au fost înregistrate în regiunea Sud-Vest Oltenia, 197 de răspunsuri.

Tabel 1. Numărul respondenților la nivelul județelor în România

Nr. crt.	Județul	Nr. actorilor respondenți
1.	Alba	5
2.	Arad	6
3.	Argeș	4
4.	Bacău	3
5.	Bihor	6
6.	Bistrița-Năsăud	4

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

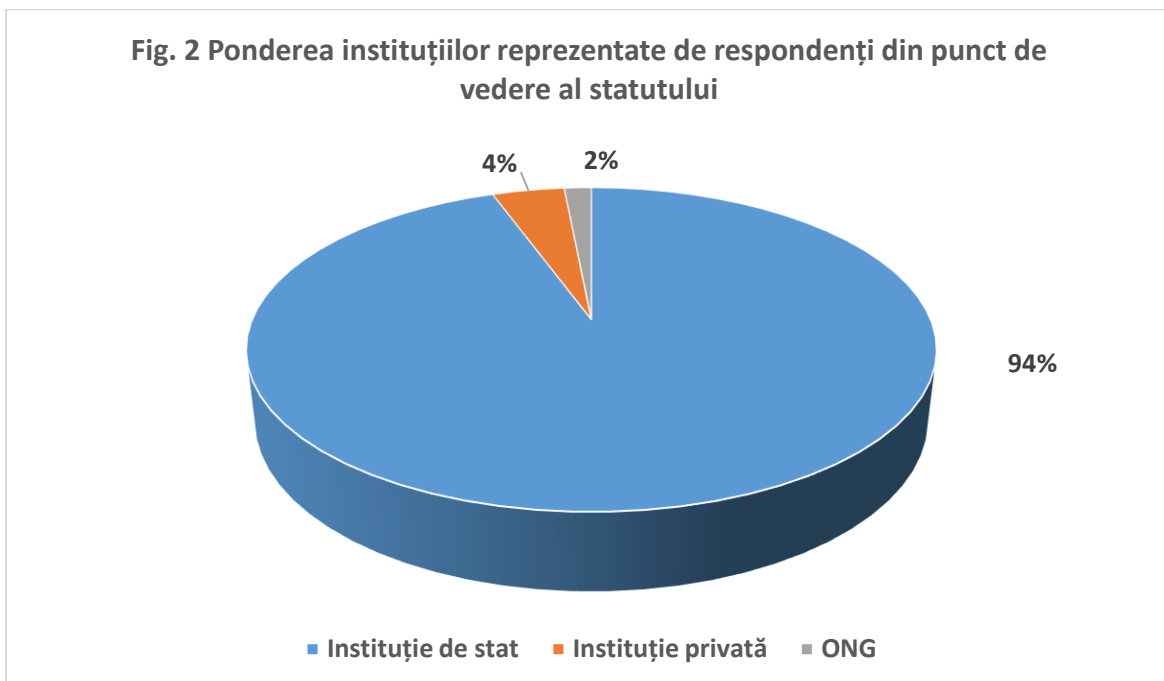
Nr. crt.	Județul	Nr. actorilor respondenți
7.	Botoșani	34
8.	Brăila	3
9.	Brașov	7
10.	București	51
11.	Buzău	5
12.	Călărași	6
13.	Caraș-Severin	31
14.	Cluj	11
15.	Constanța	11
16.	Covasna	4
17.	Dâmbovița	4
18.	Dolj	4
19.	Galați	12
20.	Giurgiu	2
21.	Gorj	2
22.	Harghita	31
23.	Hunedoara	5
24.	Ialomița	2
25.	Iași	4
26.	Ilfov	5
27.	Maramureș	4
28.	Mehedinți	5
29.	Mureș	48
30.	Neamț	3
31.	Olt	1
32.	Prahova	29
33.	Sălaj	1
34.	Satu Mare	3
35.	Sibiu	4
36.	Suceava	5
37.	Teleorman	7
38.	Timiș	2
39.	Tulcea	11
40.	Vâlcea	185
41.	Vaslui	3
42.	Vrancea	22
43.	TOTAL	595

Sondajul a fost realizat pe un număr de 299 bărbați și 296 femei, cu vârste cuprinse între 18 și 65 de ani (18-25 de ani – 1.68%; 25-35 de ani – 17.14%; 35-50 de ani – 51.59%; > 50 de ani – 29.57%). Peste 90% dintre respondenți au studii superioare (50% studii universitare, 42% studii postuniversitare, 8% liceu sau școală profesională) și sunt angajați într-o instituție de stat (Fig.2).

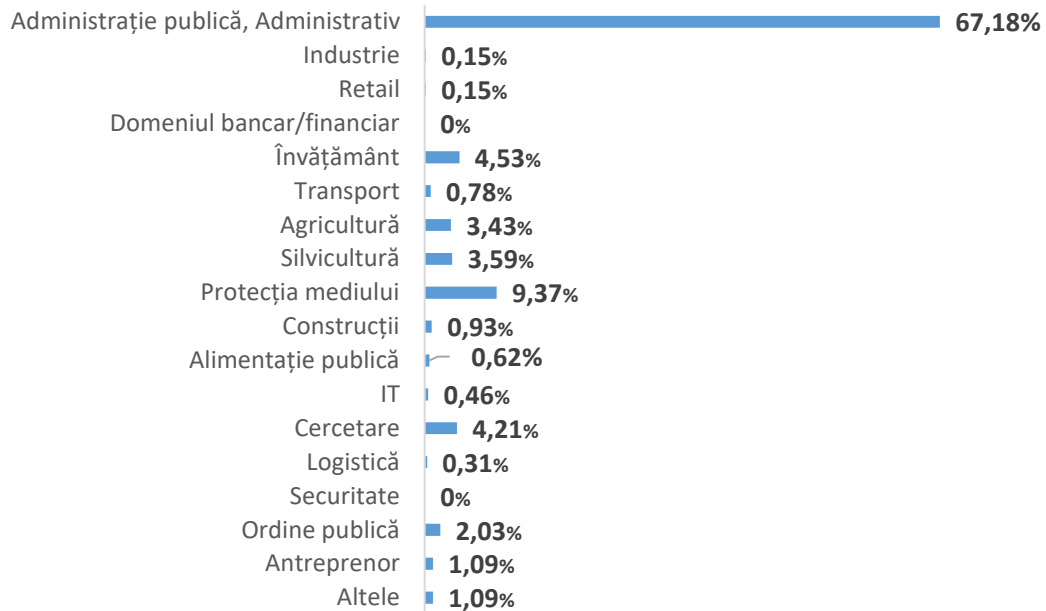
Tipul actorilor interesați care au fost intervievați sunt reprezentați de persoane angajate în autorități centrale, locale sau regionale, instituții cu atribuții în domeniul protecției mediului, instituții academice și de cercetare, instituții medicale, ONG-uri, grădini botanice și zoologice, asociații de vânătoare și pescuit, biblioteci, birouri și centre de documentare, camere de comerț, puncte de frontieră, custozi și administratori de arii protejate, agenți economici care au ca domeniu de activitate *cod CAEN 4776*.

Dintre cei intervievați **65% sunt angajați într-o instituție de stat cu specific administrativ** (Fig. 3).

Fig.4 Ponderea domeniilor de activitate în care sunt încadrați respondenții

Rezultatele evaluării ante campanie de informare

Nivelul de cunoaștere al termenului de specie invazivă

Dintre cei intervievați 95% declară că au auzit cel puțin o dată termenul de specie invazivă (Fig.4). La nivel regional, în toate regiunile ponderea respondenților care cunosc termenul de specie invazivă este de cel puțin 90%, în regiunile București-Ilfov, Nord-Vest și Vest fiind de 100% (Fig.5).

În ceea ce privește sursele care au oferit respondenților informații cu privire la speciile invazive (Fig.6), aceștia declară că au aflat despre speciile invazive în principal de pe internet (56%), la locul de muncă (50%) sau din mass-media, de la televizor, radio sau din presa scrisă (50%). Mai rar, cei intervievați, au aflat astfel de informații la școală (21%), prin campanii de informare (16,5%), de la prieteni (7%) sau din alte surse (5%) precum: din legislație, de la bibliotecă, din librării, în familie, în viața cotidiană, la pescuit, din comunitate.

Fig. 4 Ponderea actorilor interesați la nivel național care declară că termenul de specie invazivă le este cunoscut

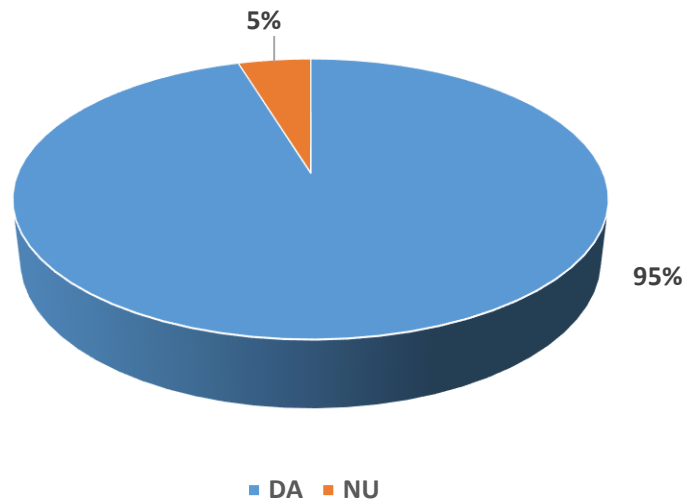

Fig. 5 Ponderea respondenților la nivel regional care declară că termenul de specie invazivă le este cunoscut

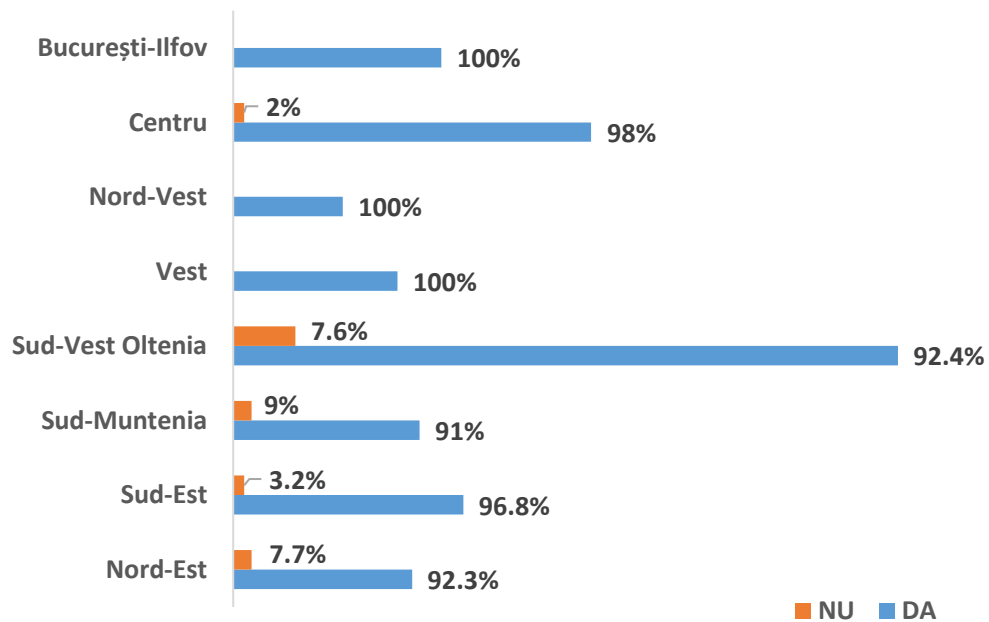
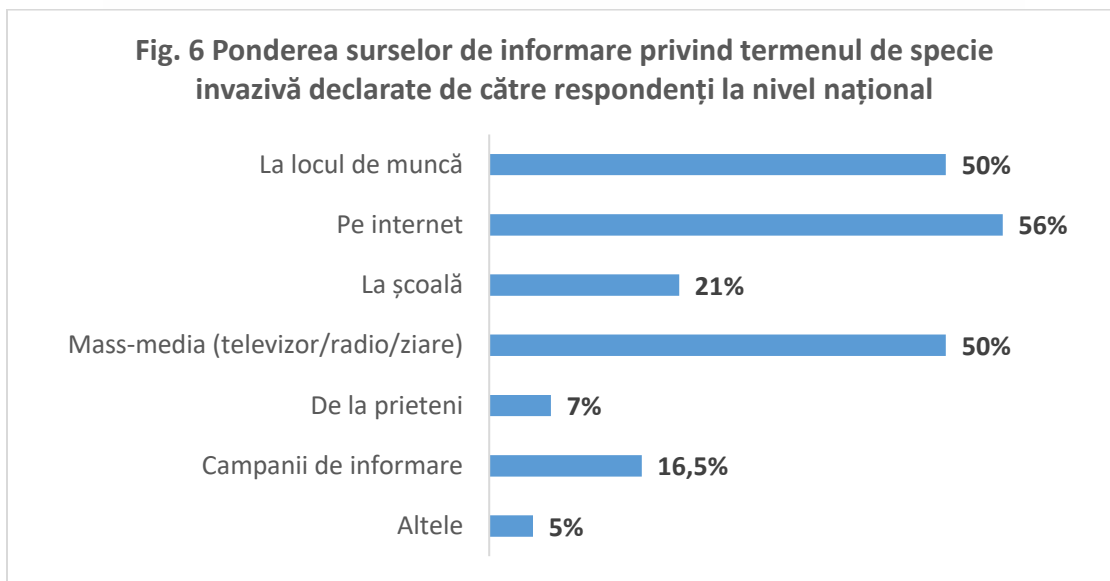

Fig. 6 Ponderea surselor de informare privind termenul de specie invazivă declarate de către respondenți la nivel național

Nivelul de cunoaștere al speciilor invazive și a caracteristicilor acestora

Pentru a stabili gradul de cunoaștere al actorilor cu privire la speciile invazive s-au folosit 3 itemi astfel:

1. Selectarea enunțului/enunțurilor care definesc o specie invazivă (posibilitate de selectare multiplă și posibilitatea de a da alte definiții pe care respondenții le consideră potrivite);
2. Exemplificarea, prin care respondenții au fost rugați să dea exemple de specii invazive (plante și/sau animale);
3. Opinia actorilor cu privire la influența pozitivă, negativă sau nerelevantă a speciilor invazive asupra unor aspecte de interes la nivel național precum: economia locală/națională, producția agricolă, calitatea mediului, sănătatea umană, calitatea locuirii, calitatea vieții, combaterea schimbărilor climatice, echilibrul ecosistemelor și siguranța populației.

În ceea ce privește enunțurile care definesc o specie invazivă aproape **89% dintre respondenți** au fost de acord că *o specie invazivă reprezintă o specie străină a cărei introducere și/sau răspândire reprezintă o amenințare pentru mediul înconjurător și/sau diversitatea biologică*, 38% consideră că *o specie invazivă este o specie dăunătoare pentru culturile, plantațiile și/sau crescătoriile de importanță economică*, aproape 29% cred că *o specie invazivă este o specie vegetală sau animală introdusă accidental într-un ecosistem* și doar 3,7% consideră că *o specie invazivă este o specie cu caracter decorativ sau exotic menită să înfrumusețeze un anumit spațiu* (Fig.7).

Fig.7 Ponderea enunțurilor care definesc o specie invazivă selectate de către respondenți la nivel național

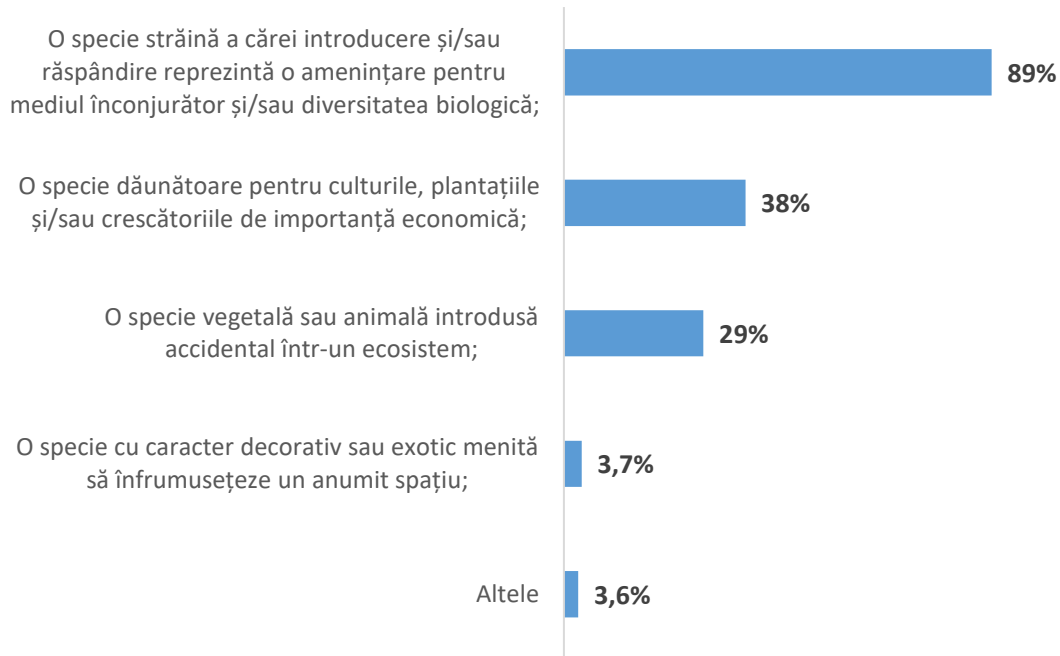

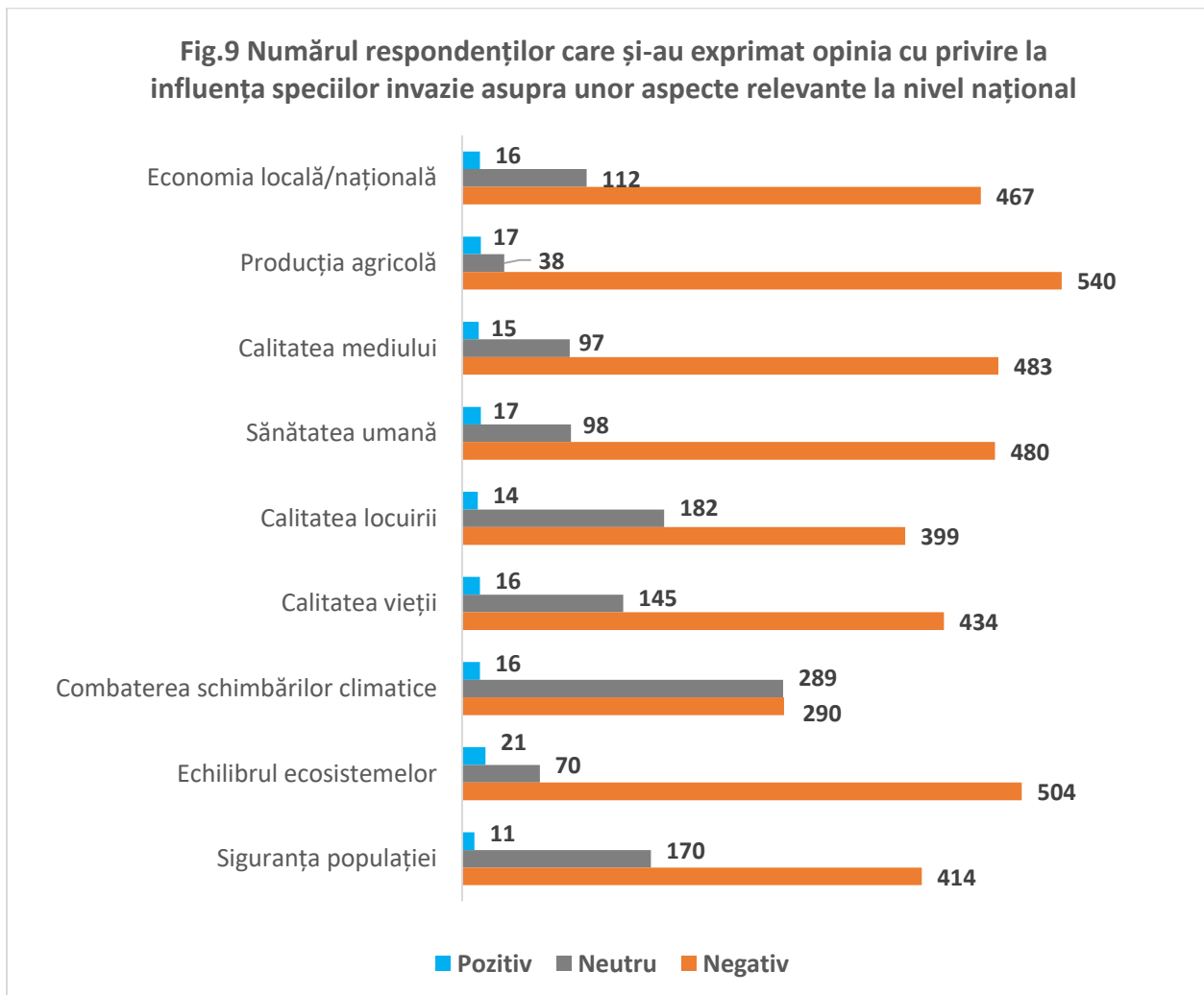
Fig.8 Exemple de specii invazive enumerate de către respondenți

Printre exemplele enumerate de către cei intervievați predomină: ambrosia – *Ambrosia artemisiifolia* (85%), salcâmul pitic – *Amorpha fruticosa* (60%), ciurma apelor – *Elodea canadensis* (60%), buburuza asiatică multicoloră – *Harmonia axyridis* (50%), cenușerul - *Ailanthus altissima* (50%) (Fig.8).

Din punct de vedere al influenței pe care speciile invazive o exercită asupra unor aspecte de interes la nivel național, majoritatea dintre respondenți au considerat că speciile invazive influențează în mod negativ producția agricolă (90%), echilibrul ecosistemelor (85%), calitatea mediului (81%), sănătatea umană (80,6%), economia locală/națională (78,5%), calitatea vieții (73%), siguranța populației (69,5%), calitatea locuirii (67%) și combaterea schimbărilor climatice (48,7%) (Fig.9).

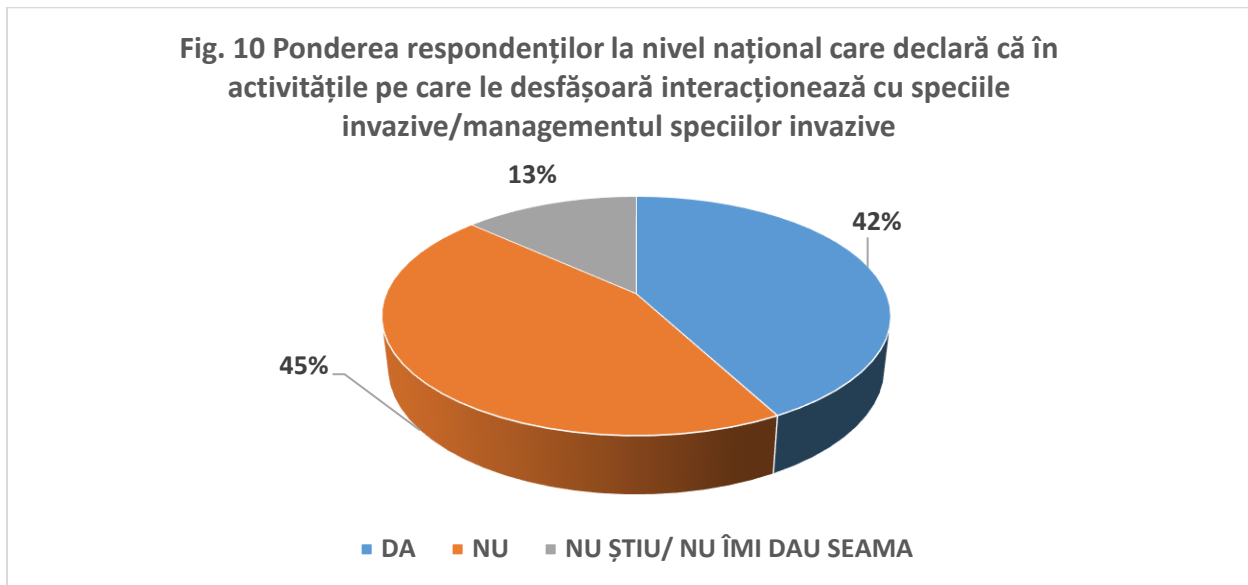

Din rezultatele obținute se observă că actorii consideră că speciile invazive nu au un impact semnificativ asupra schimbărilor climatice, 289 de respondenți fiind de acord că în acest caz speciile invazive au un impact neutru (Fig.9). Un număr redus dintre cei intervievați văd și o influență pozitivă pe care speciile invazive o pot exercita asupra acestor aspecte, între 1,8% și 3,5% dintre actori.

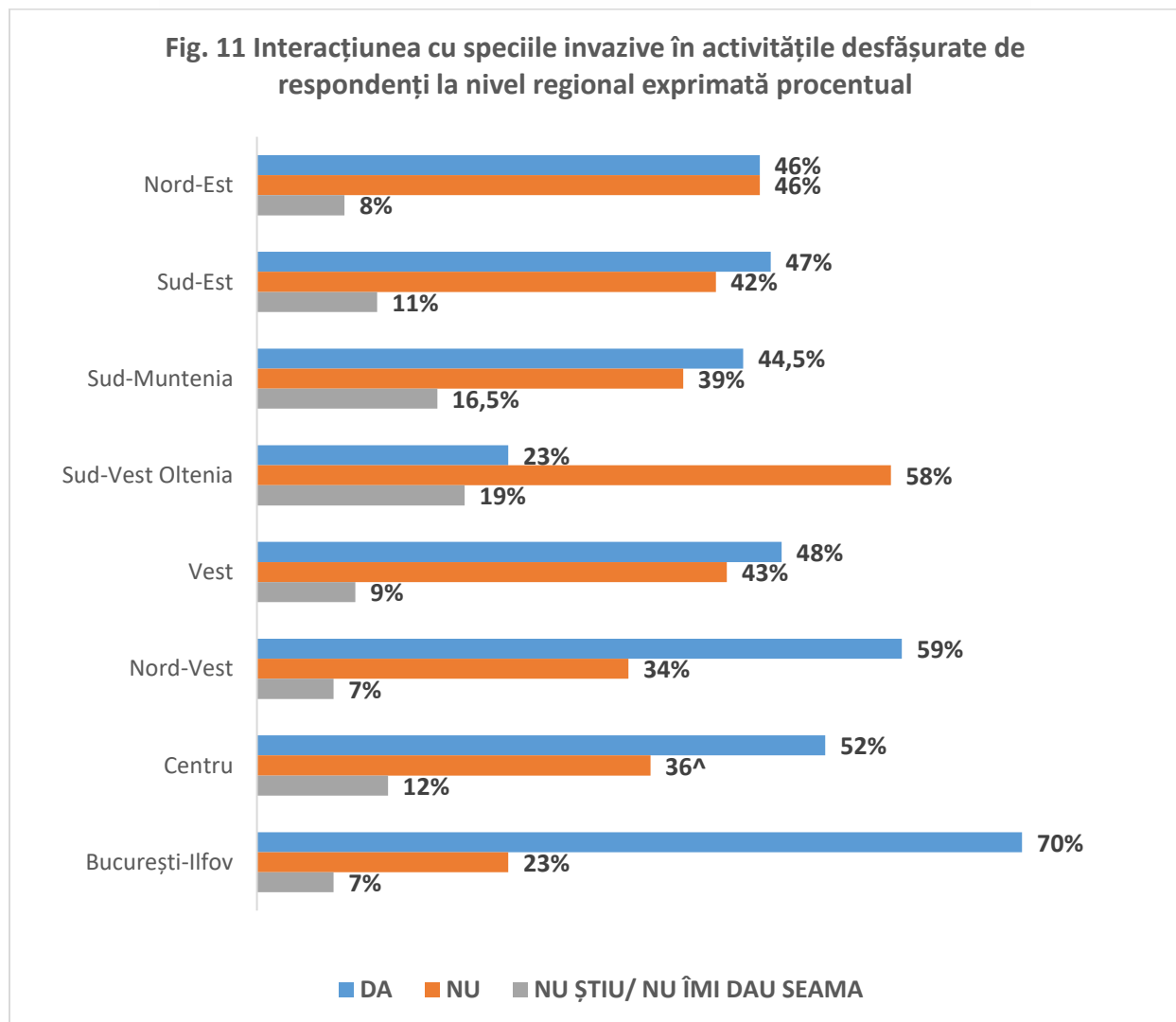
Nivelul și modul de interacțiune cu speciile invazive din punct de vedere al respondenților

Conform analizei efectuate 42% dintre actori interacționează într-un fel sau altul cu speciile invazive în activitățile pe care le desfășoară, 45% nu au niciun fel de interacțiune cu acestea, iar 13% nu știu dacă intră în vreun fel sau altul cu aceste specii (Fig.10).

La nivel regional (Fig.11) interacțiunea cu speciile invazive este prezentă, regiunile care intră cel mai adesea în contact cu speciile invazive conform răspunsurilor primite sunt București-Ilfov (70%), Nord-Vest (59%) și Centru (52%). În celelalte regiuni ponderea înregistrată este sub 50%, cea mai mică valoare înregistrându-se în regiunea Sud-Vest Oltenia (23%). Tot în Sud-Vest Oltenia 58% dintre cei intervievați susțin că nu interacționează în niciun fel cu speciile invazive în activitățile pe care le desfășoară.

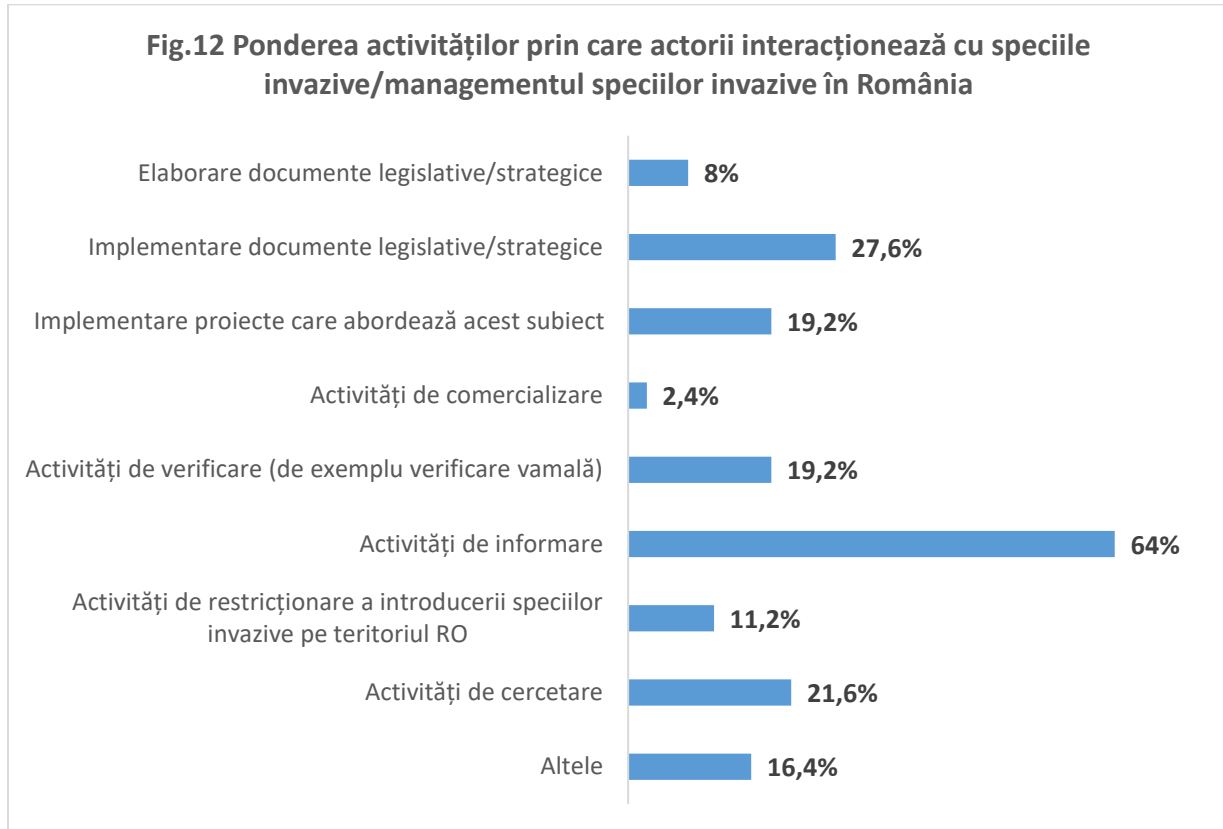

Activitățile prin care actorii interacționează cu speciile invazive sunt reprezentate în cea mai mare parte de activități de informare la care participă în cadrul instituției (64%) și mai puțin de implementarea unor documente legislative sau strategice (27,6%), activități de cercetare (21,6%), proiecte care abordează acest subiect (19,2%), activități de verificare, cum ar fi cele de la punctele vamale (19,2%), activități de restricționare a introducerii speciilor invazive pe teritoriul României (11,2%), activități de elaborare documente legislative sau strategice (8%) sau activități de comercializare (2,4%) (Fig.12).

Printre alte activități (8%) pe care cei intervievați le desfășoară și prin care intră în contact cu speciile invazive se numără activități de monitorizare specii, cartare diverse areale de interes,

activități de inspecție și control, evaluare pagube, activități agricole, activități de combatere a speciilor invazive, vânatoare, solicitări de intervenție și activități de verificare a legislației.

Nivelul de cunoaștere al politicilor de management care privesc speciile invazive

Din punct de vedere al cunoașterii politicilor de management ale speciilor invazive, rezultatele sondajului arată faptul că doar 35% dintre cei intervievați la nivel național sunt informați cu privire la aceste politici, iar 65% dintre aceștia nu le cunosc (Fig.13). Fapt care susține importanța unor campanii de conștientizare la nivel național care să ofere informații de calitate, complete și bine structurate cu privire la speciile invazive și la managementul acestora.

La nivel regional (Fig.14) ponderea nivelului de cunoaștere este mai crescută în regiunea București-Ilfov (57%), Nord-Vest (52%) și Centru (47,5%), dar tot arată lacune semnificative în ceea ce privește cunoașterea politicilor de management pentru speciile invazive.

Fig. 13 Pondere nivelului de cunoaștere al actorilor interesați cu privire la politicile de management ale speciilor invazive la nivel național

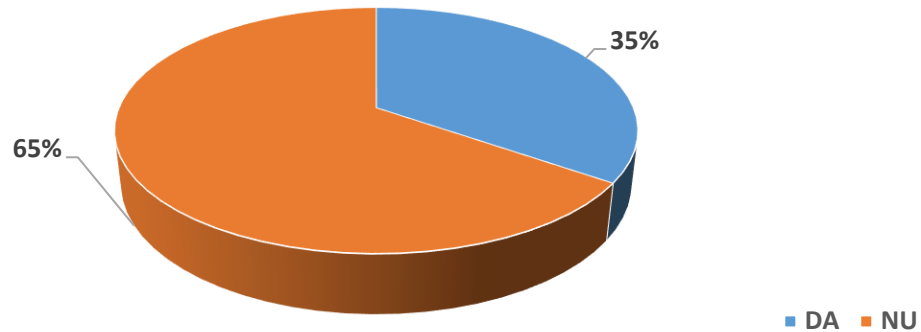
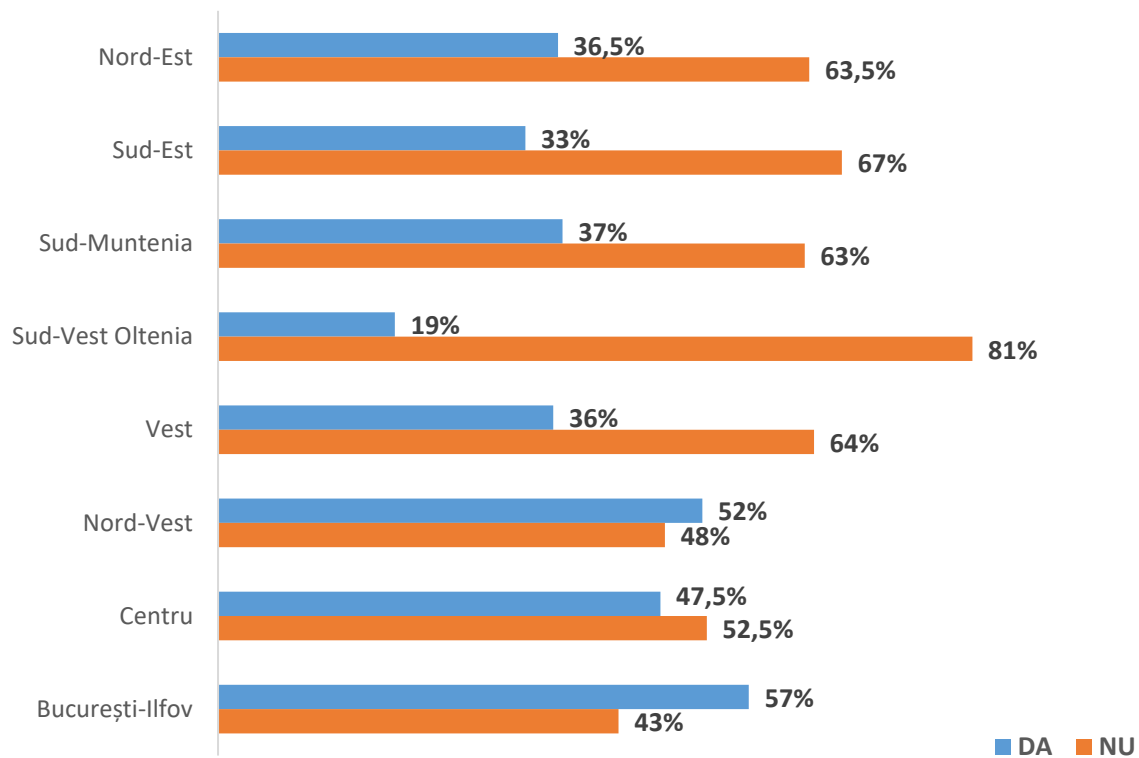

Fig. 14 Pondere nivelului de cunoaștere al actorilor interesați cu privire la politicile de management ale speciilor invazive la nivel regional

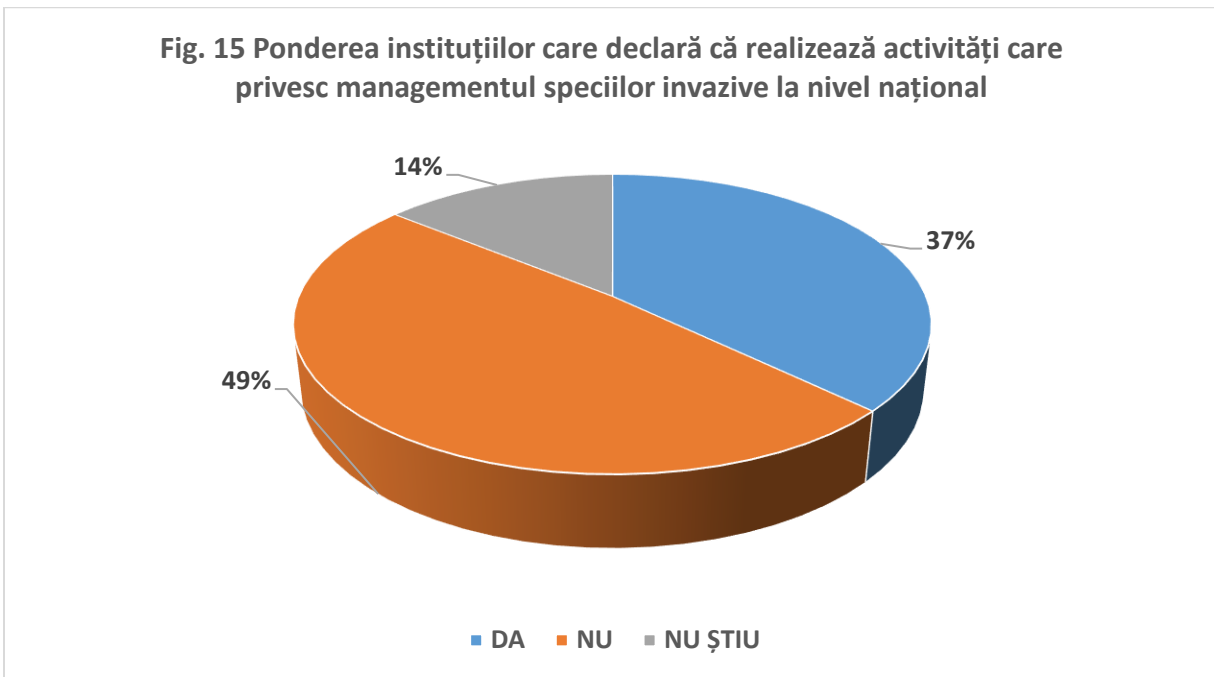

Nivelul de cunoaștere al activităților care se realizează în instituții și privesc managementul speciilor invazive

Ponderea respondenților care declară că în instituțiile în care sunt angajați se desfășoară activități care privesc managementul speciilor la nivel național este de 37% (Fig. 15). Aproape 50% dintre aceștia declară că în instituțiile în care își desfășoară activitatea nu se desfășoară astfel de activități, iar 14% nu știu de existența unor astfel de acțiuni.

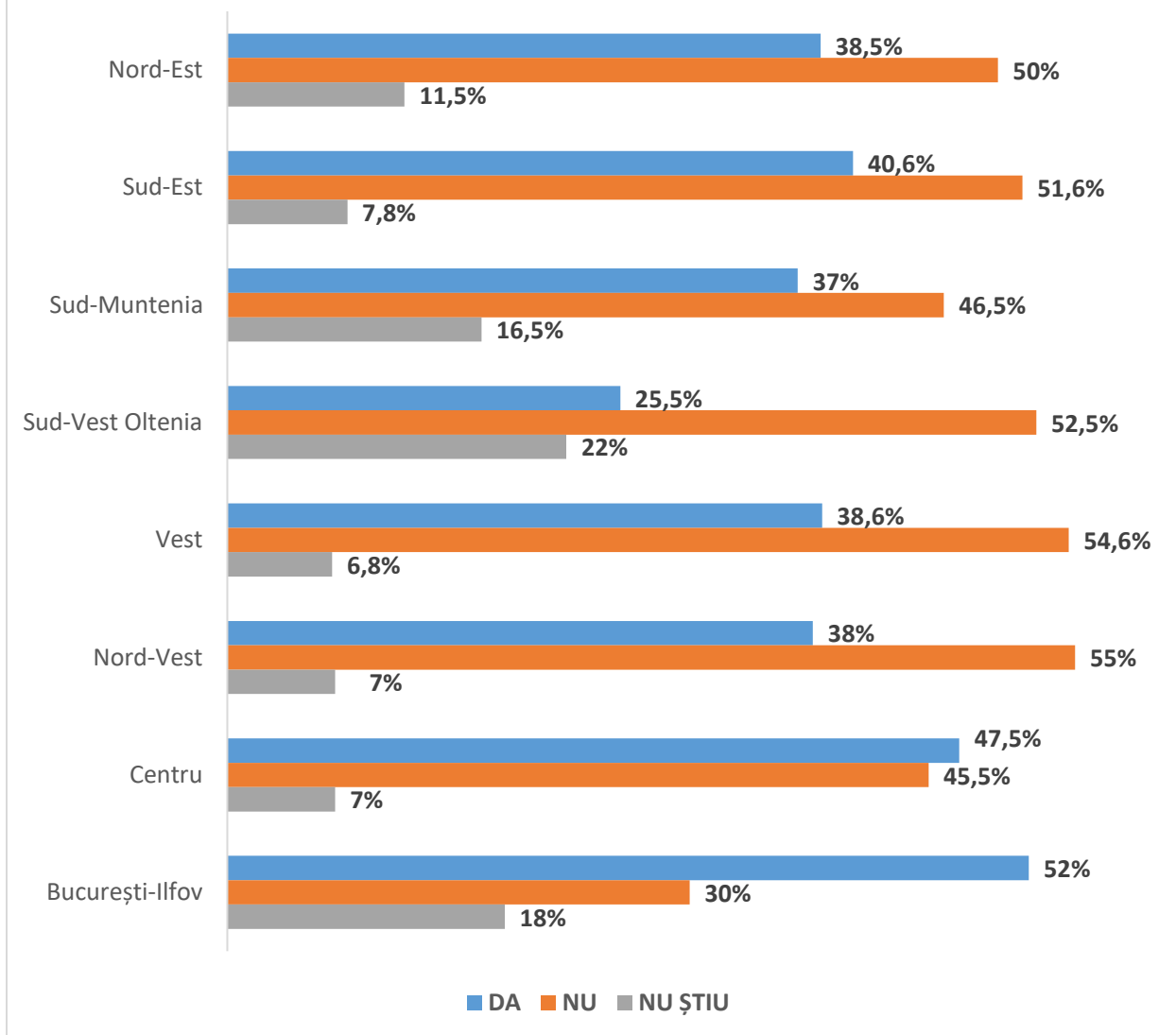
La nivel regional putem observa în cadrul instituțiilor din regiunile București-Ilfov (52%) și Centru (47,5%) se desfășoară mai multe activități care privesc managementul speciilor invazive (Fig.16).

Putem observa, de asemenea, în fig. 16 procente semnificative care subliniază un nivel de cunoștințe insuficient în ceea ce privește derularea unor astfel de activități, cei intervievați declarând că *nu știu* dacă în instituția în care sunt angajați se desfășoară activități care privesc managementul speciilor invazive astfel: Sud-Vest Oltenia (22%), București-Ilfov (18%) și Sud-Muntenia (16,5%).

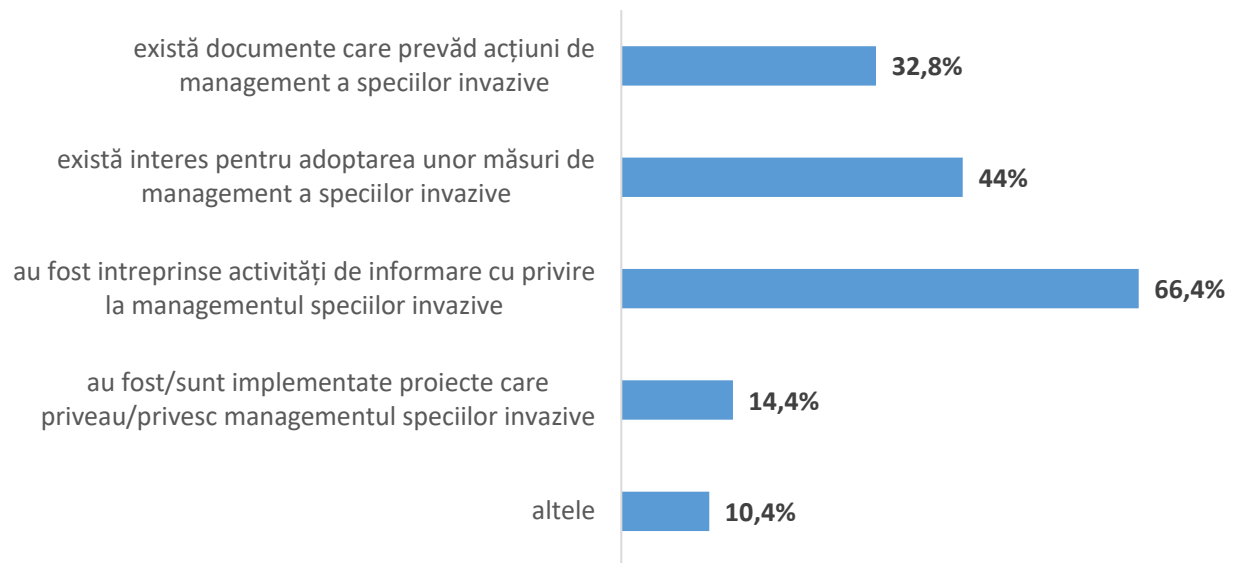
Fig. 16 Ponderea instituțiilor care declară că realizează activități care privesc managementul speciilor invazive la nivel regional

Din punct de vedere al activităților de management îndreptate către speciile invazive care se desfășoară în instituțiile de care aparțin respondenții predomină activitățile de informare (66,4%) și manifestarea interesului pentru adoptarea unor măsuri de management a speciilor invazive (44%), urmate de existența unor documente care prevăd acțiuni de management a speciilor invazive (32,8%), faptul că au fost sau sunt implementate proiecte care privesc managementul speciilor invazive (14,4%) și altele (10,4%) (Fig.17). Printre alte activități pe care respondenții

declară că instituțiile le desfășoară și au legătură cu managementul speciilor invazive menționăm: activitățile de verificare și control, activitățile de ecologizare, activități de combatere a speciilor invazive prevăzute prin acte normative, lucrări de întreținere a unor spații degradate, tratamente chimice, elaborarea planurilor de management aferente unor arii protejate etc.

Fig. 17 Ponderea activităților pe care instituția respondentului le realizează și au legătură cu managementul speciilor invazive

Nivelul de cunoaștere al obligațiilor legale pe care instituțiile le au și privesc managementul speciilor invazive

Din punct de vedere al documentelor legislative și al obligațiilor legale pe care actorii trebuie să le aplice, respectiv să le îndeplinească, în urma evaluării efectuate respondenții declară că doar 34% dintre instituțiile abordate au obligații legale în ceea ce privește managementul speciilor invazive, 36% declară că nu au astfel de obligații, iar 30% declară că nu știu dacă există sau nu astfel de obligații în instituțiile în care lucrează (fig.18). De asemenea, la nivel regional (fig.19), observăm că există un procent semnificativ în cadrul fiecărei regiuni unde actorii declară că nu știu dacă există sau nu astfel de obligații. În acest caz se întărește încă o dată necesitatea unor campanii de informare cu privire la managementul speciilor invazive.

Fig. 18 Ponderea instituțiilor declarate de către respondenți că au obligații legale privind managementul speciilor invazive

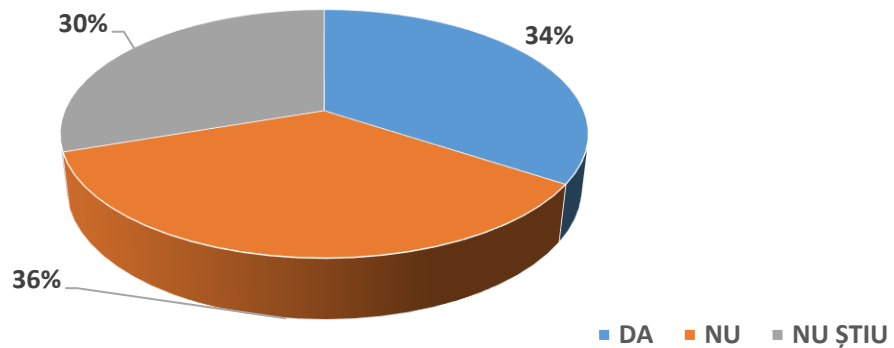
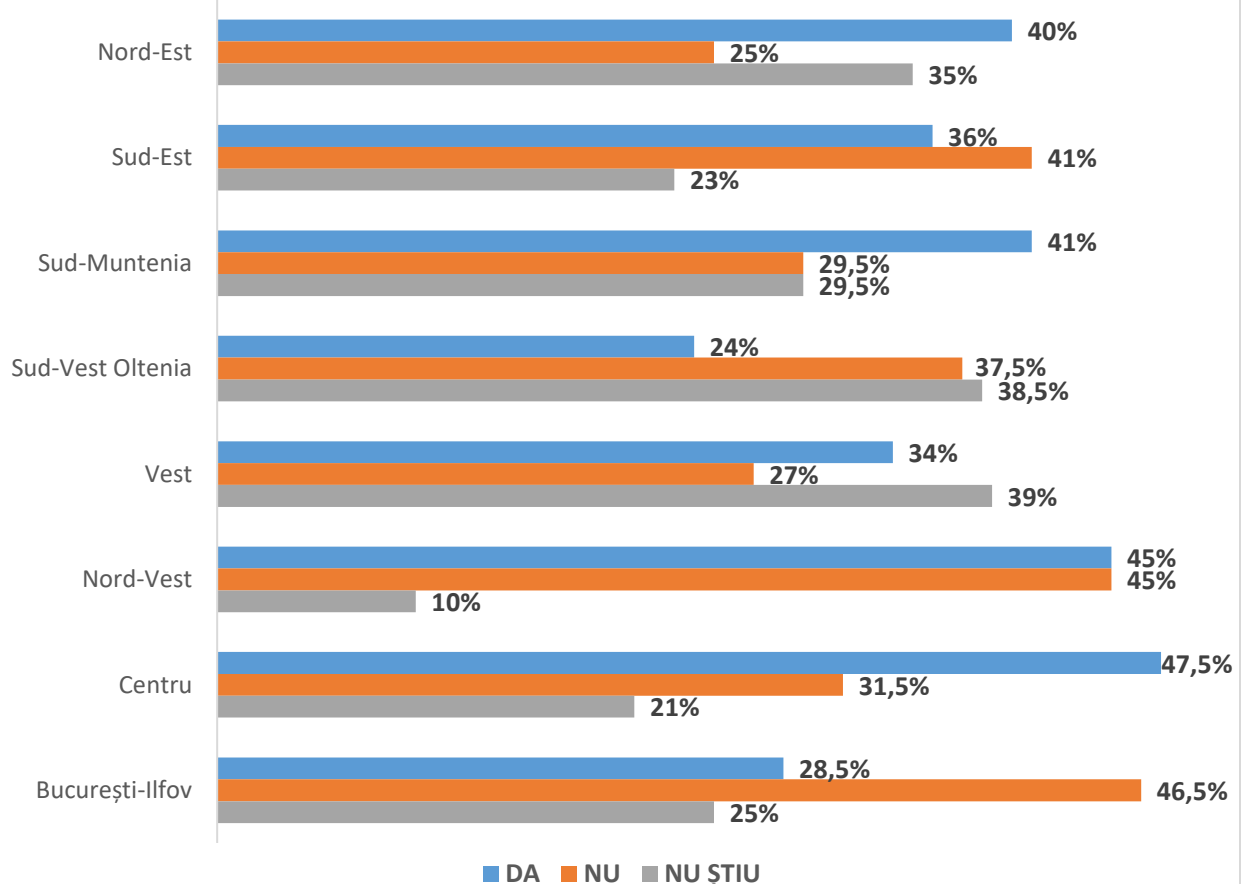
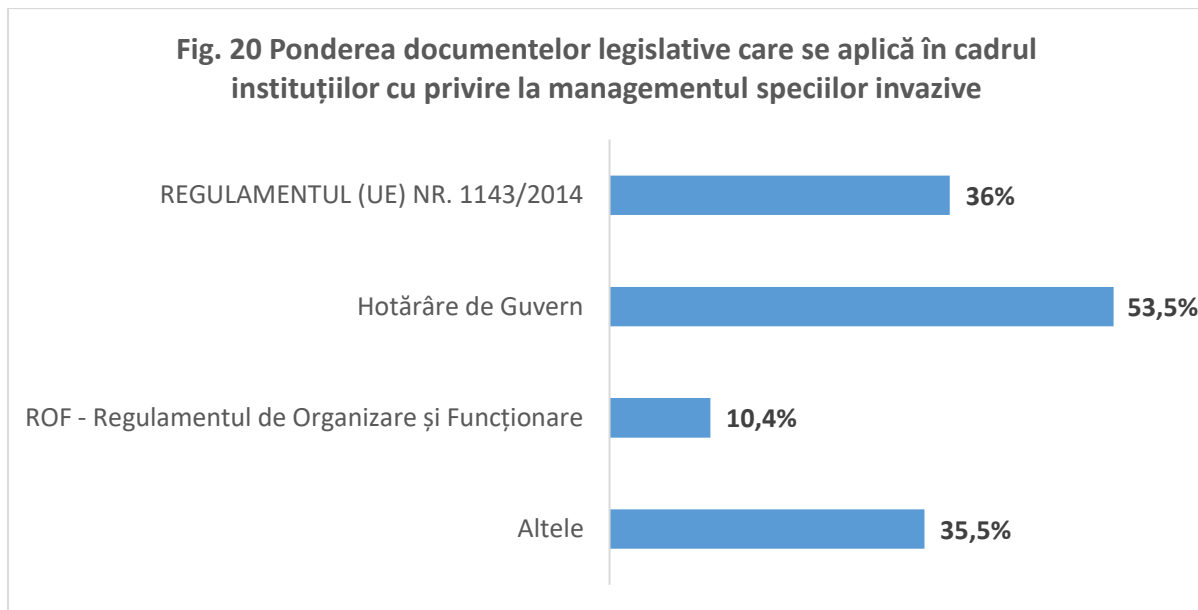

Fig. 19 Ponderea instituțiilor declarate de către respondenți că au obligații legale privind managementul speciilor invazive la nivel regional

Acolo unde există cunoștințe cu privire la aceste obligații legale, documentele legislative cunoscute și aplicate de către actorii interesați care au răspuns sondajului nostru sunt reprezentate în mare parte de hotărâri de guvern (53,5%), Regulamentul UE 1143/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2014 privind prevenirea și gestionarea introducerii și răspândirii speciilor alogene invazive (36%), Regulamentul de Organizare și Funcționare al instituției (10,4%) și altele (35,5%) (Fig.20).

Printre documentele oficiale menționate de către respondenți la categoria altele de numără în ordinea frecvenței:

- *Legea 62/2018 privind combaterea buruienii ambrozia;*
- *planurile de management ale ariilor protejate;*
- *OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice;*
- *Ordinul nr. 979/2009 privind introducerea de specii alohtone, intervențiile asupra speciilor invazive, precum și reintroducerea speciilor indigene prevăzute în anexele nr. 4A și 4B la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, pe teritoriul național;*
- *Legea nr. 49/2011 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2007;*
- *Dispoziții ale comisiei de evaluare terenuri cu ambrozie;*
- *Codul silvic;*
- *aplicarea amenajamentelor silvice;*

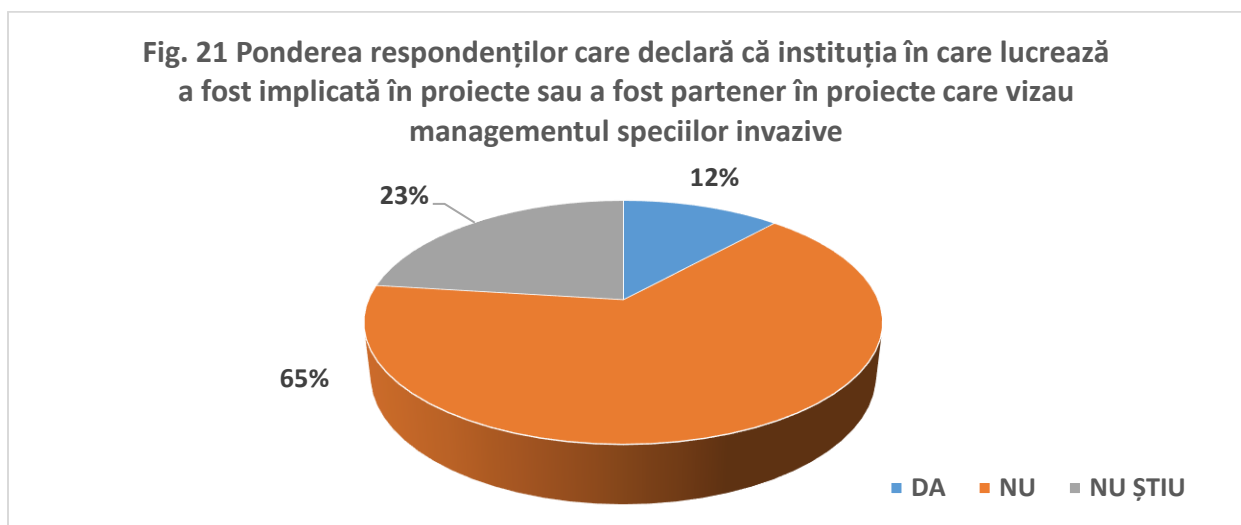

- *Legea nr. 13 din 11 martie 1993 pentru aderarea României la Convenția privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale din Europa, adoptată la Berna la 19 septembrie 1979;*
- *Legea protecției mediului nr. 137/1995;*
- *Ghidul fermierului privind eco condiționalitatea - ediția a V-a 2019;*
- *Legea nr. 162/2018 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2018 pentru modificarea unor acte normative din domeniul protecției mediului;*
- *cerințe ale APM;*
- *impunere condiții în cadrul procedurilor de reglementare din punct de vedere al protecției mediului în cazul planurilor, proiectelor sau activităților în perimetrul sau în vecinătatea ariilor naturale protejate;*
- *informarea populației în cadrul unor documente cu caracter public sau acțiuni de informare-conștientizare;*
- *cotă recoltă pentru șacal;*
- *ordine ale prefectului în cazuri care privesc siguranța cetățeanului (indirect).*

Nivelul de implicare al instituțiilor în proiecte care privesc managementul speciilor invazive

În ceea ce privește implicarea instituțiilor, ca lider sau partener, în proiecte care au legătură cu managementul speciilor invazive doar 12% dintre cei intervievați au declarat că în instituția în care își desfășoară activitatea s-au derulat astfel de proiecte, iar 23% dintre persoane declară că nu au informații cu privire la acest aspect, în timp ce 65% susțin că nu s-au derulat astfel de proiecte (Fig.21).

26

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

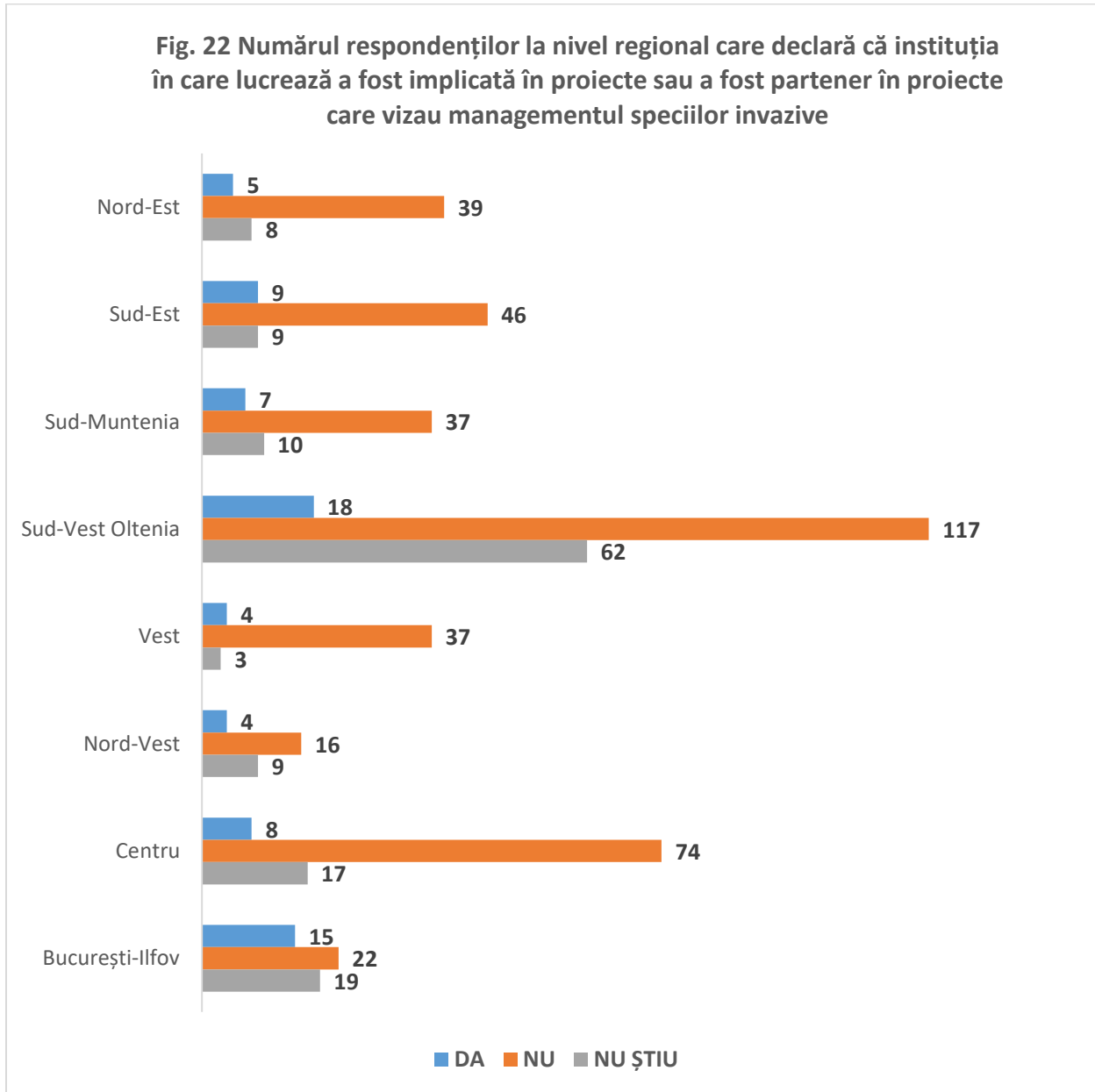
UNIVERSITATEA DIN
BUCUREȘTI
VIRTUTE ȘI SĂRIENITATE

MANAGEMENTUL
SPECIILOR INVAZIVE
DIN ROMÂNIA

La nivel regional putem observa că cel puțin 4 instituții/regiune au fost implicate în proiecte care au avut sau au ca scop managementul speciilor invazive (Fig.22). Cele mai multe instituții implicate în astfel de proiecte se afla în regiunea Sud-Vest Oltenia (18 instituții) și București-Ilfov (adică 15 instituții). Cel mai mare grad de incertitudine se înregistrează în regiunea Sud-Vest Oltenia unde 62 de respondenți spun că nu au cunoștință de astfel de informații.

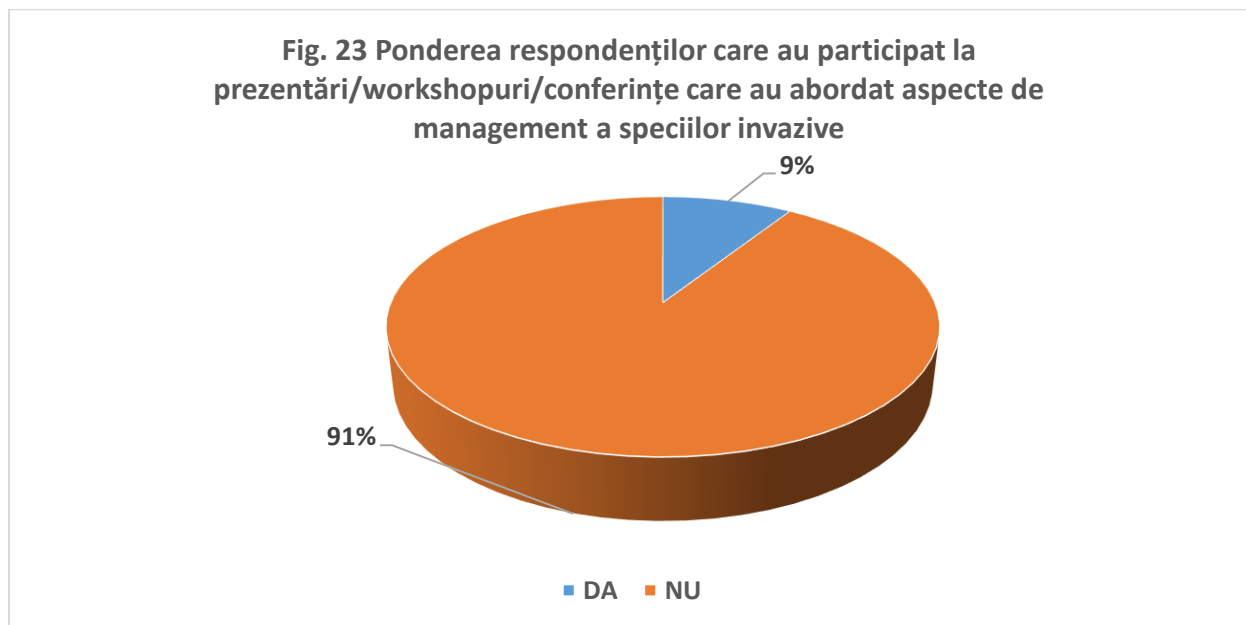

Nivelul de implicare al actorilor în ceea ce privește participarea la prezentări/workshop-uri/conferințe care au abordat aspecte de management a speciilor invazive

Conform rezultatelor obținute participarea actorilor la prezentări, workshop-uri sau conferințe care au abordat aspecte de management a speciilor invazive este de 9% (Fig.23), adică doar 54 de persoane din 595 de răspunsuri înregistrate.

Evenimentele la care aceștia au participat au fost în mare parte organizate în România, în cadrul unor proiecte care aveau ca obiective și studiu și managementul speciilor invazive (ex: proiecte prin programul LIFE, Interreg Europe etc.), întâlniri organizate de către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Agenția Națională de Protecție a Mediului, ANSVA, conferințe naționale și internaționale.

La nivel regional (Fig.24) cei mai mulți respondenți care au participat la prezentări, workshop-uri sau conferințe care au abordat aspecte de management a speciilor invazive provin din regiunea

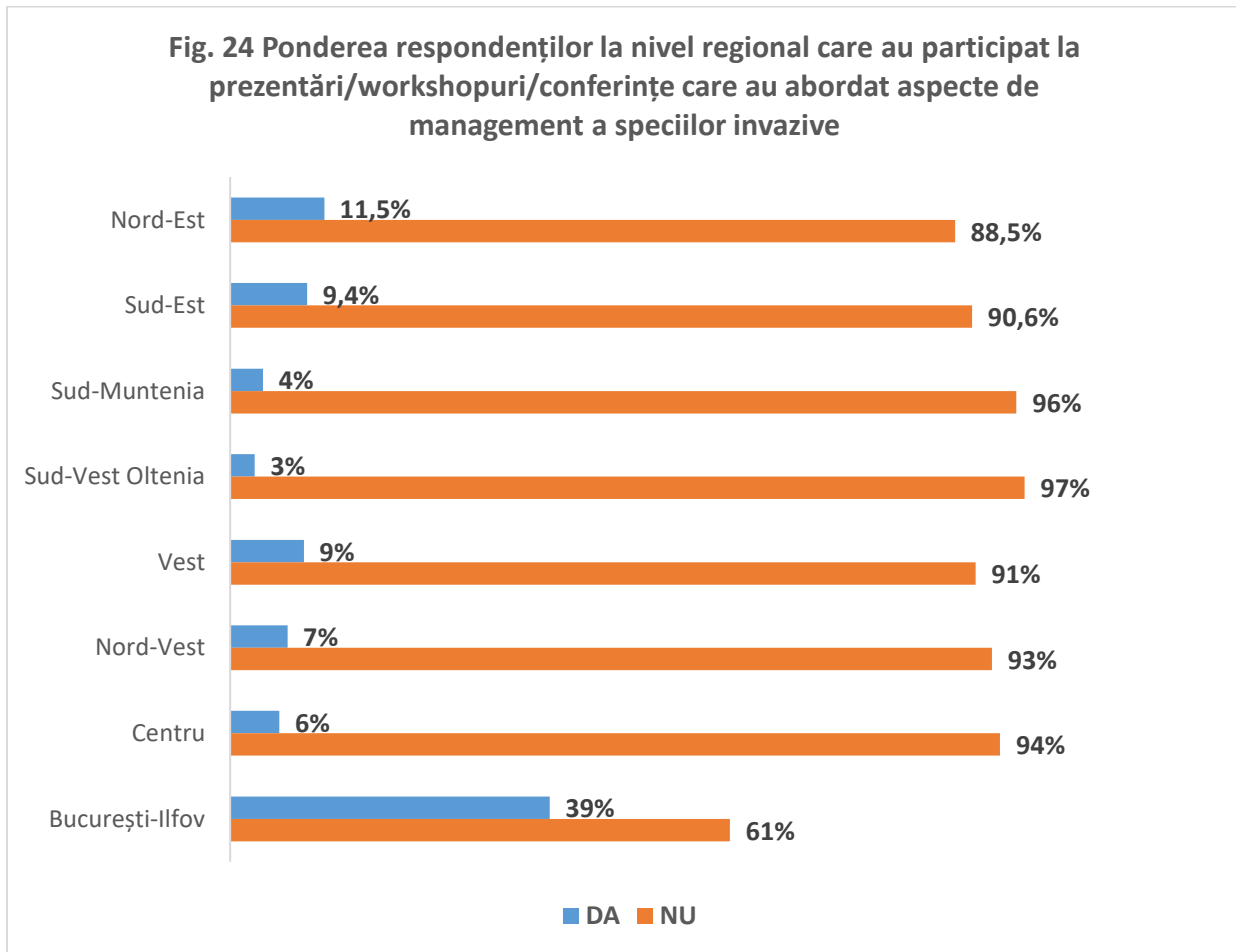

București-Ilfov (22 de persoane, 39% dintre persoanele care au completat chestionarul din această regiune).

Observăm că aproape peste 90% dintre actorii intervievați din fiecare regiune nu au participat la o astfel de manifestare, cu excepția regiunii București-Ilfov unde se înregistrează un procent de 61%.

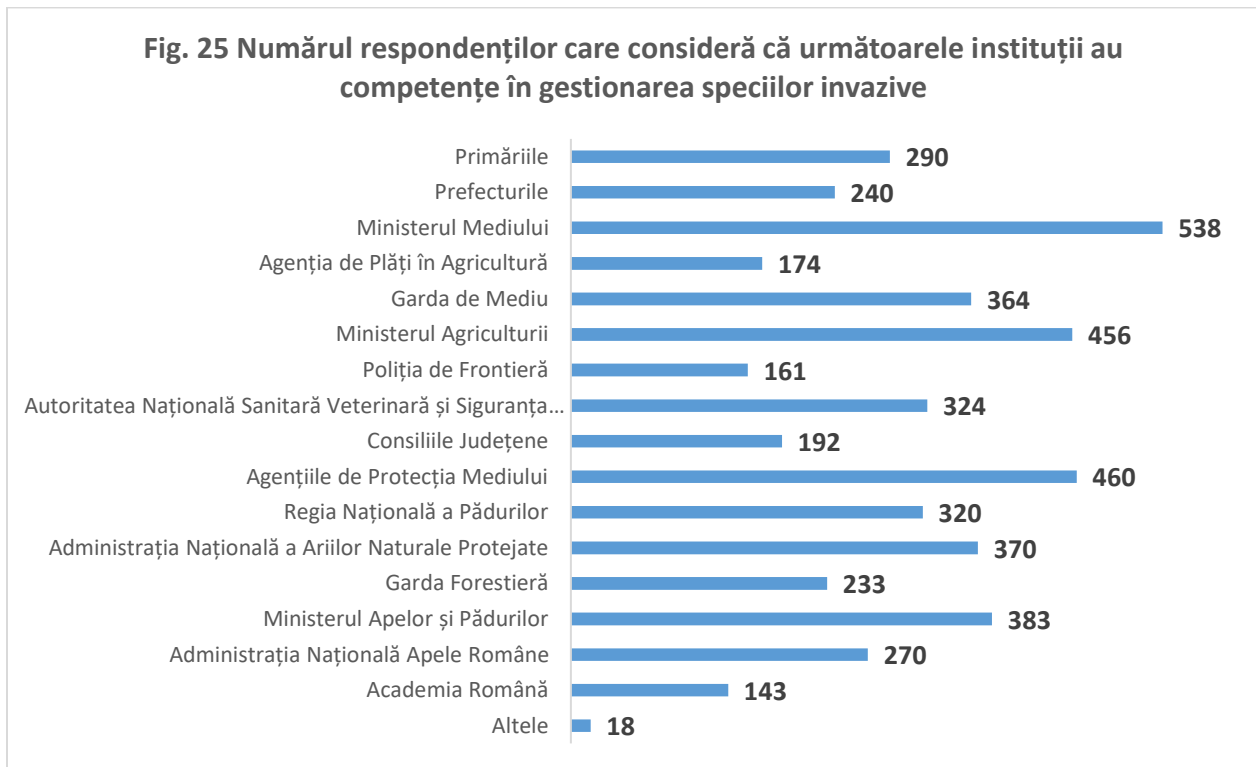
Și în evaluarea acestui item identificăm încă o dată necesitatea organizării de campanii de conștientizare care vizează speciile invazive, îmbunătățirea activităților de comunicare și creșterea numărului de persoane implicate în astfel de activități.

Opinia actorilor cu privire la instituțiile care au competențe în gestionarea speciilor și a celor care ar trebui implicate în acest proces

Evaluarea opiniei actorilor intervievați cu privire la instituțiile care au competențe în gestionarea speciilor invazive arată că cea mai importantă instituție cu atribuții în acest sens este Ministerul Mediului (Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor în prezent) (538 de respondenți, 90%) (Fig.25). Deși toate instituțiile enumerate în chestionar au fost nominalizate ca având competențe în ceea ce privește managementul speciilor invazive, instituțiile care au fost alese de peste 50% dintre respondenți sunt Agențiile de Protecția Mediului (460 de respondenți, 77%), Ministerul Agriculturii (456 de respondenți, 77,6%), Ministerul Apelor și Pădurilor (în prezent e parte din Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, 383 de respondenți, 64,4%), Administrația Națională a Ariilor Naturale Protejate (370 de respondenți, 62,2%), Garda de Mediu (364 de respondenți, 61,2%), Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și Siguranța Alimentară (324 de respondenți, 54,5%) și Regia Națională a Pădurilor (320 de respondenți, 53,9%) (Fig.25).

Printre alte instituții pe care respondenții le consideră ca având competențe în gestionarea speciile invazive au fost enumerate următoarele: Autoritatea Navală Română; Universitățile care au programe de studii în biologie, protecția mediului, agricultură; Asociația Generală a Vânătorilor și

30

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

UNIVERSITATEA DIN
BUCUREȘTI

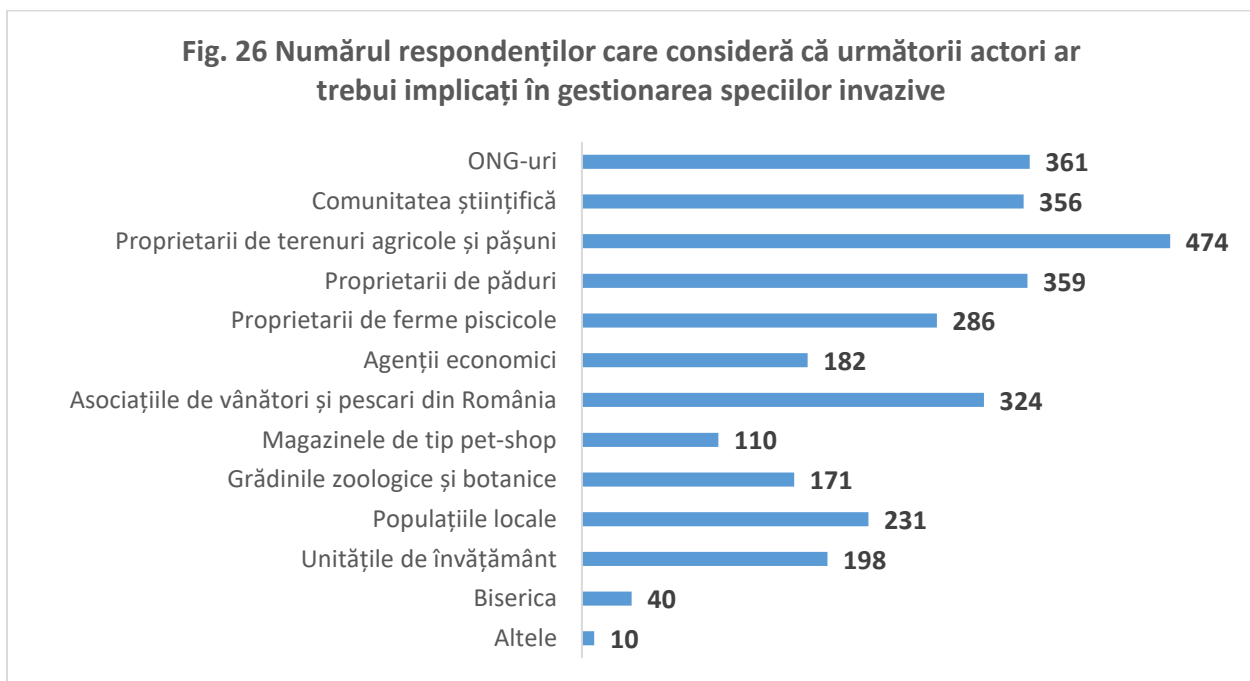

MANAGEMENTUL
SPECIILOR INVAZIVE
DIN ROMÂNIA

Pescarilor; Academia de Științe Agricole și Silvicultură; Instituțiile învățământ și cercetare în domeniul (USAMV), Ministerul Dezvoltării Regionale; Administrațiile Domeniului Public; Administrațiile rezervațiilor naturale; Poliția locală – Direcția control – Serviciul control ecologie și protecție a mediului; Armata (vânători de munte); Direcțiile pentru Agricultură Județene, Direcția Generală a Vămirilor.

În ceea ce privește actorii interesați care ar trebui implicați în managementul eficient al speciilor invazive, stakeholderii intervievați nominalizează ca fiind cei mai importanți în acest proces proprietarii de terenuri agricole și pășuni (474 de respondenți, 79,7%), ONG-uri (361 de respondenți, 60,7%), proprietarii de păduri (359 de respondenți, 60,4%), comunitatea științifică (356 de respondenți, 59,9%), asociațiile de vânători și pescari din România (324 de respondenți, 54,5%) (Fig.26). Cu toate acestea persoanele implicate în studiu consideră toți actorii nominalizați ca fiind importanți în managementul eficient al speciilor invazive, aici fiind implicată până și biserica (40 de respondenți, 6,7%).

Alți actori care nu au fost nominalizați în cadrul chestionarului, dar pe care respondenții i-au considerat importanți a fi implicați în procesul de management al speciilor invazive se numără: *Autoritatea Sanitar-Veterinară; importatorii de plante; Autoritatea Națională Fitosanitară; Autoritatea vamală și toate instituțiile care se ocupă cu activități de comerț privind plantele și animalele; Administrațiile Parcurilor Naturale; fitofarmacii; producătorii de plante, pepinierele și depozitele de plante; asociațiile de proprietari; dezvoltatorii imobiliari; companii din domenii*

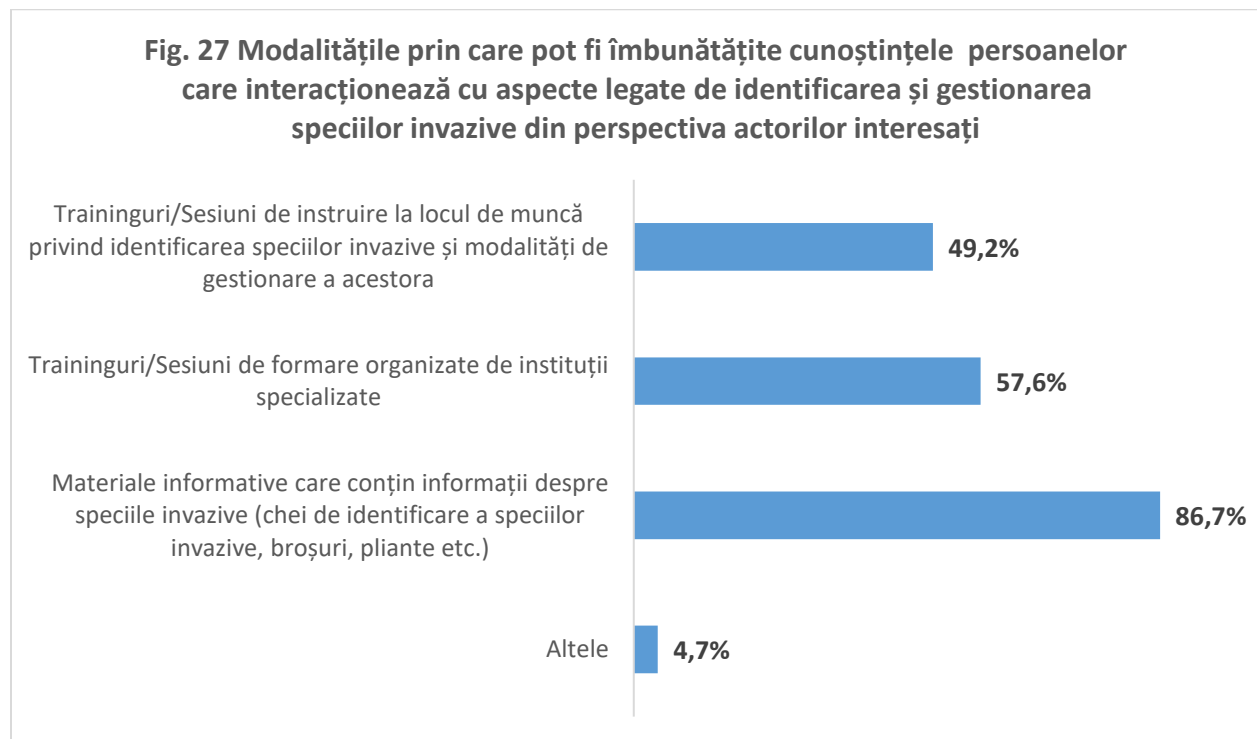

conexe: construcții, drumuri, amenajarea teritoriului și întreținere a spațiilor verzi; grupurile de inițiativă civică; comunitățile on-line; rețele de influențeri; presa locală etc.

Opinia actorilor cu privire la modalitățile prin care pot fi îmbunătățite cunoștințele persoanelor care interacționează cu aspecte legate de identificarea și gestionarea speciilor invazive

Pentru elaborarea unei strategii eficiente de informare și conștientizare în ceea ce privește managementul speciilor invazive în România am considerat necesară părerea actorilor interesați cu privire la metodele potrivite prin care pot fi îmbunătățite cunoștințele persoanelor care interacționează cu aspecte legate de identificarea și gestionarea speciilor invazive.

Printre metodele cele mai apreciate de către respondenți se numără materialele informative care conțin informații despre speciile invazive (chei de identificare a speciilor invazive, broșuri, pliante etc.), peste 85% dintre respondenți au ales această metodă ca fiind cea mai potrivită (Fig. 27). De asemenea, aceștia au considerat importante training-urile/sesiunile de formare organizate de instituții specializate (57,6%) și training-urile/sesiunile de instruire la locul de muncă privind identificarea speciilor invazive și modalități de gestionare a acestora (49,2%).

Alte modalități potrivite prin care pot fi îmbunătățite cunoștințele persoanelor care interacționează cu aspecte legate de identificarea și gestionarea speciilor invazive și care ar putea fi integrate în procesul de informare și comunicare menționate de către respondenți sunt: promovarea informațiilor în mass-media (emisiuni radio-tv, articole în presă pentru publicul larg); exemple concrete de management; folosirea aplicațiilor on-line pentru identificarea și semnalarea prezenței speciilor invazive; organizarea periodică (și în diferite anotimpuri) de vizite și ateliere de bune practici în diferite zone (pt. că oamenii au tendința să uite cum arată speciile invazive); campanii online; campanii de informare a întregii populații; conferințe/workshopuri adresate publicului larg, elevilor, studenților pentru creșterea conștientizării situației speciilor invazive la nivel național și internațional; publicare pe site-urile oficiale ale instituțiilor implicate; trainiguri/sesiuni în școli și instituții publice; campanii de informare cu privire la modalități de combatere a speciilor invazive; materiale publicitare mass media; crearea unui catalog privind toate speciile invazive cu distribuția lor în timp și spațiu și cu efectelor produse de acestea etc.

Interesul actorilor de a participa la activități de informare privind managementul speciilor invazive

În ceea ce privește disponibilitatea actorilor cheie de a participa la activități de informare privind managementul speciilor invazive, doar 57% din respondenți, 341 de persoane, au declarat că doresc să participe la astfel de activități (Fig. 28), deși doar 334 dintre aceștia au lăsat date de contact pentru a putea fi contactați. Iar dintre aceștia cei mai interesați s-au arătat cei din regiunea București-Ilfov (82%) (Fig.29).

Fig.28 Ponderea respondenților interesați să participe la activități de informare privind managementul speciilor invazive

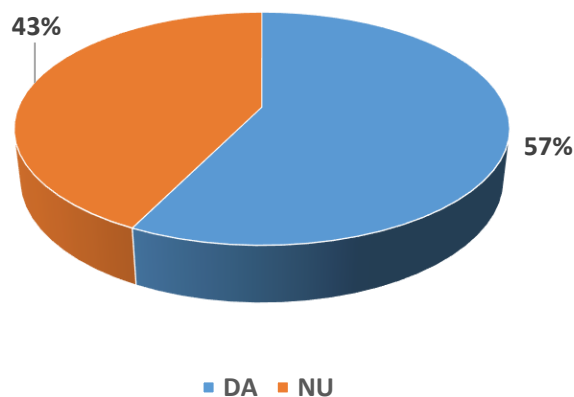
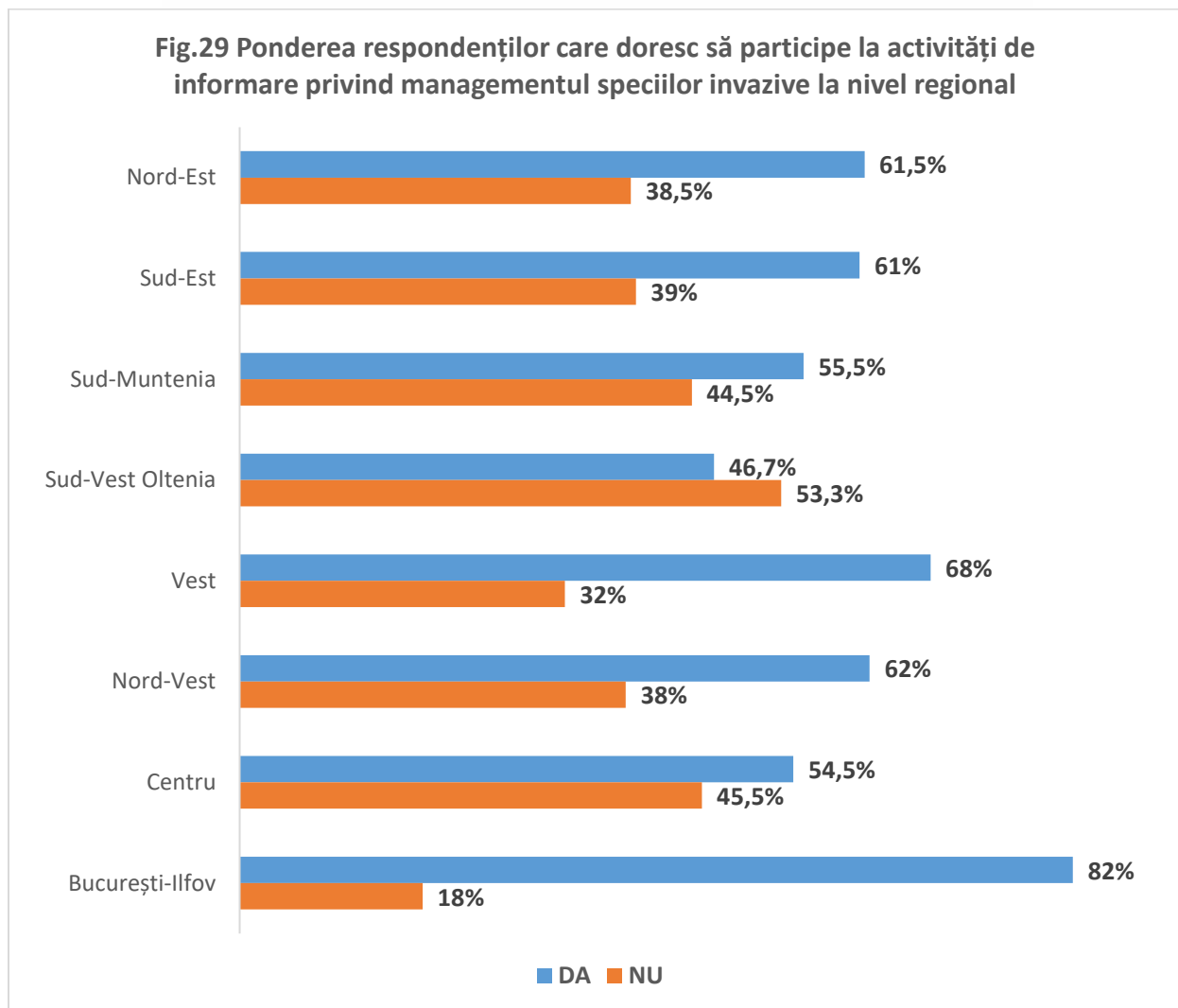

Fig.29 Ponderea respondenților care doresc să participe la activități de informare privind managementul speciilor invazive la nivel regional

ANEXE

Anexa 1 – Baza de date cu răspunsurile colectate cu privire la evaluarea cunoștințelor actorilor interesați de managementul speciilor invazive în România

Anexa 2 – Chestionarul „Evaluarea cunoștințelor autorităților și a altor actori interesați cu privire la speciile invazive și potențial invazive din România”

Anexa 3 – Adresa Ministerul Mediului nr. 16382 din 24.07.2019

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Referințe bibliografice

1. Regulamentul (UE) nr. 1143/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2014 privind prevenirea și gestionarea introducerii și răspândirii speciilor alogene invazive
2. Raport privind analiza actorii interesați de managementul speciilor invazive în România (subactivitatea 4.2.1) – septembrie 2019
3. Ordinul ministrului mediului nr. 979/2009 privind introducerea de specii alohtone, intervențiile asupra speciilor invazive, precum și reintroducerea speciilor indigene prevăzute în anexele nr. 4A și 4B la OUG nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, cu modificările și completările, Monitorul Oficial nr. 500 din 20 iulie 2009, București
4. H.G. nr. 1081/2013 privind aprobarea Strategiei naționale și a Planului de acțiune pentru conservarea biodiversității 2014-2020, Monitorul Oficial nr. 55bis din 11 decembrie 2013, București
5. H.G. nr. 19/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului și pentru modificarea unor acte normative, Monitorul Oficial nr. 47 din 17 ianuarie 2017, București
6. *DAISIE - Delivering Alien Invasive Species Inventories for Europe (2005-2008)*, <http://www.europe-aliens.org/>
7. EASIN (2019), European Alien Species Information Network – EASIN, <https://easin.jrc.ec.europa.eu/easin>
8. Global Invasive Species Database, http://www.iucngisd.org/gisd/100_worst.php
9. Create wordart, <https://wordart.com/create> (Fig. 8)
10. Convention on Biological Diversity, <https://www.cbd.int/idb/2009/about/what/>
11. International Association for Open Knowledge on Invasive Alien Species, <https://www.invasivesnet.org/>
12. https://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/index_en.htm
13. Working Group on Invasive Alien Species, (2018), Prioritising Pathways of Introduction and Pathway Action Plans. <https://circabc.europa.eu/faces/jsp/extension/wai/navigation/container.jsp>
14. Working Group on Invasive Alien Species, (2017), Surveillance of Invasive Alien Species of Union concern. <https://circabc.europa.eu/faces/jsp/extension/wai/navigation/container.jsp>
15. Working Group on Invasive Alien Species, (2017), Management of Invasive Alien Species of Union Concern. <https://circabc.europa.eu/faces/jsp/extension/wai/navigation/container.jsp>
16. Ciocănea C.M., Sorescu C., Ianoși M., Bagrinovschi V., (2016), Assessing Public Perception on Protected Areas in Iron Gates Natural Park, *Procedia Environmental Sciences*, **Volume 32**, Pages 70-79, <https://doi.org/10.1016/j.proenv.2016.03.013>
17. García-Llorente M., Martín-Lopez B, Gonzalez J.A., Alcorlo P., Montes C., (2008), Social perceptions of the impacts and benefits of invasive alien species: Implications for management, *Biological Conservation*, **Volume 141**, **Issue 12**, Pages 2969-2983, <https://doi.org/10.1016/j.biocon.2008.09.003>
18. Novoa A. et al., (2018), A framework for engaging stakeholders on the management of alien species, *Journal of Environmental Management*, **Volume 205**, Pages 286-297, <https://doi.org/10.1016/j.jenvman.2017.09.059>
19. Shackleton R.T. et al., (2019), Explaining people's perceptions of invasive alien species: A conceptual framework, *Journal of Environmental Management*, **Volume 229**, Pages 10-26, <https://doi.org/10.1016/j.jenvman.2018.04.045>
20. Shackleton R.T. et al., (2019), Stakeholder engagement in the study and management of invasive alien species, *Journal of Environmental Management*, **Volume 229**, Pages 88-101, <https://doi.org/10.1016/j.jenvman.2018.04.044>
21. Vilà M, Espinar JL, Hejda M, et al. (2011), Ecological impacts of invasive alien plants: a meta-analysis of their effects on species, communities and ecosystems. *Ecology Letters*; 14:702-708.

